

ROTA

Słyszalne na Litwie na falach krótkich

RADIO MARYJA
KATOLICKI GŁOS W TWOIM DOMU

poniedziałek - sobota - od 7⁰⁰ do 9¹⁵,
niedziela - od 8⁰⁰ do 10⁰⁰ - 15455 kHz (25 m).
Codziennie od 17⁰⁰ do 24⁰⁰ - 7400 kHz (41 m)

DODATEK HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY DLA POLAKÓW NA LITWIE

12-18 września 2024 r., nr 1325

Z dziejów szkolnictwa polskiego na Wileńszczyźnie

Drugie życie dworku w Mazuryszkach

Przed sześcioma laty Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego podjęła decyzję o odnowieniu opuszczonego gmachu byłej szkoły (XIX wiecznego dworku Iłłakowiczów) w Mazuryszkach (już w 1966 r. szkoła została przeniesiona do nowo wybudowanego budynku w Ciechanowiszkach,) i urzędzeniu tu Centrum Rzemiosł: palmiarstwa i dziedzictwa kulinarnego. Realizację projektu poprzedziła długa w czasie (15 lat!) droga odzyskania przez samorząd działki ziemi, na której mieści się gmach byłej szkoły.

Ostatecznie kolejną wizyta posłanki na Sejm RL Rity Tamošiūnienė do siedziby Służby Regulacji Rolnej Rejonu Wileńskiego zruszyła z martwego punktu całą sprawę. Zgodę samorząd otrzymał. Prace renowacyjne byłego budynku szkoły (XIX-wiecznego pałacyku Iłłakowiczów) rozpoczęły się przed dwoma laty (UAB VERSICULUS, dyr. Paulius Gudinas), już zostały faktycznie zakończone. Wkrótce urządzona będzie ekspozycja i centrum rozpocznie pracę. Będzie to wspianą prezent dla mieszkańców gminy Zujuny i całego rejonu wileńskiego, a szczególnie palmiarzek z zespołu „Cicha Nowinka”, gdyż na pewno będą miały tam swoją siedzibę.

Powołaniem praca u podstaw

Cieszę się również, jako mieszkaniec rejonu oraz jako były uczeń szkoły w Mazuryszkach z lat 1959-1966, że budynek, o którego stan tak troszczył się Wacław Jasiński, ówczesny dyrektor, nie zawałił się, nie poszedł w zapomnienie i będzie służył ludziom, łaknącym kultury, a prowadzi do tego budynku ulica, nazwana na prośbę mieszkańców wsi Mazuryszki w starostwie zujuńskim, imieniem Wacława Jasińskiego (nazwę nadano zgodnie z wymogami władz rejonu).

Jakim człowiekiem był wieloletni dyrektor Mazuryskiej Szkoły

Dokończenie na s. 20

FOT. ARCHIWUM AUTORA

10 września wyprawki dla polskich pierwszoklasistów dotarły na Litwę

FOT. ARCHIWUM

We wtorek, 10 września, do Wilna dotarły wyprawki dla pierwszoklasistów polskich przez Rzeczpospolitą Polską.

W nowym roku szkolnym ponad 1500 pierwszoklasistów z 84 polskich szkół na Litwie, Łotwie, Ukrainie oraz w Czechach otrzyma wyprawki szkolne od państwa polskiego. Inicjatywa ta realizowana

jest w ramach projektu „Bon Kolbeo dla pierwszaków na Litwie”, prowadzonego przez Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego, a finansowanego przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego ze środków Ministra Edukacji Narodowej. Wyprawki, które zostaną przekazane z początkiem września 2024 roku, zawierają kompleksowy zestaw niezbędnych artykułów

szkolnych, zapewniając wsparcie najmłodszym uczniom.

Każdy z pierwszoklasistów otrzyma m.in. tornister szkolny, piórnik, bidon, śniadaniówkę, zeszyty, przybory plastyczne i geometryczne oraz inne akcesoria. Projekt, realizowany od 2016 roku, ma na celu nie tylko zwiększenie liczby uczniów rozpoczynających naukę w polskich

Dokończenie na s. 7

100-lecie wilnianki Janiny Gieczewskiej

Przykład dla rodaków

6 września br. był dniem wyjątkowym i szczególnym dla Pani Janiny Gieczewskiej: miała setne urodziny. Z tej okazji w Domu Kultury Polskiej w Wilnie zgromadzili się rodzina, bliscy, przyjaciele, przedstawiciele polskich organizacji społecznych na Litwie, goście z Polski, by pogratulować Jej tej pięknej daty. Szanowna jubilatka nie kryła zadowolenia, że doczekała swych setnych urodzin.

Na początku Andrzej Dudziński, chargé d'affaires i Irmina Szmalec, kierowniczka Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Wilnie uhonorowali panią Gieczewską wysokim odznaczeniem przyznawanym przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę – Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

FOT. ROBERT LEWICKI

Andrzej Dudziński zaznaczył, że pani Janina Gieczewska tworzyła historię Wilna i życzył dalszych lat życia w zdrowiu i sile. Konsul Irmina Szmalec, jak mówiła, poznała panią Janinę przed 8 latami jako pełną sił, poczucia humoru, zawsze zatroskaną o swych wileńskich sybiraków. Życzyła kolejnych stu lat w zdrowiu, zadowoleniu, w otoczeniu najbliższych. Przybyli na uroczystość wicem. Wilna Donald Mażelytė i starosta Śnipiszek Taurintas Rudys

Dokończenie na s. 7

Niebowskazy

UCIEKAM

Uciekam od obrazkowych ikon
mówiła Matka Boska
od papierowej o mnie abstrakcji
od pań jak modnych lalek pozujących do moich portretów
od kanonizowanej kosmetyki

niech malują moją piękność dzieci
nieświadomie z cudowną brzydota
pośpiesznym kolorem
z nierównymi od wzruszenia brwiami
z ustami od ucha do ucha
z rudą myszą zmęczenia
w okrągłych łzach jak w drucianych okularach
ręką w której tyle pierwszego zdziwienia

Ks. Jan Twardowski

Maksyma tygodnia:

„Dusza i ciało są jak małżeństwo. Muszą zestarzeć się równocześnie. Inaczej dusza zamęczy ciało lub ciało duszę”.

Konstantinos Tsatsos

Adoracja Najświętszego Sakramentu we wrześniu

W diecezjach na Litwie trwa wieczysta adoracja Najświętszego Sakramentu. W tym roku główną ich intencją jest modlitwa o pokój, o jedność Kościoła, o zbliżające się wybory, o powołania do życia w rodzinie, do kapłaństwa i życia konsekrowanego.

We wrześniu całonocne adoracje Najświętszego Sakramentu odbędą się w następujących kościołach archidiecezji wileńskiej:

Rejon ignaliński

Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej w Rymśzanach – 13 września, godz. 8.00-20.00

Kaplica w Wielkiej Wsi – 14 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Widziszkach – 15 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. św. Stanisława Kostki w Duksztach (rejon ignaliński) – 16 września, godz. 8.00-20.00
Wisaginia

Kościół pw. św. Pawła Apostoła w Wisagini – 10 września, godz. 8.00-20.00

Rejon jezioroski Rejon święciański

Kościół pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Hoduciszkach – 17 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. św. Edwarda w Nowych Święcianach – 18 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. Wszystkich Świętych w Święcianach – 19 września, godz. 9.00-18.00

Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Rodzin w Podbrodziu – 20 września, godz. 9.00-17.00

Rejon wileński

Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Podbrzeziu – 21 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. św. Antoniego z Padwy w Jęczmieniszkach – 22 września, godz. 8.00-20.00

Kościół św. Józefa w Korwii – 23 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny w Szytanach – 24 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej w Suderwie – 25 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. św. Biskupa Stanisława w Rzeszy – 26 września, godz. 8.00-20.00

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Mejszagole – 27 września, godz. 8.00-20.00

Kościół p. św. Anny w Duksztach – 28 września, godz. 8.00-20.00.

Statkiem po Wielkich Jeziorach Mazurskich

Atrakcyjna wycieczka

W dniach 30-31 sierpnia 40-osobowa grupa członków koła Związku Polaków na Litwie w Niemenczynie, wyruszyła do Polski. Dwudniowa wycieczka była poświęcona 35-leciu sztandarowej polskiej organizacji społecznej.

W Giżycku czekał na nas statek, który „wyniósł” nas na obszar Wielkich Jezior Mazurskich. Urok krajobrazu, wysp i półwyspów, znajdujących się w kompleksie jeziornym

Mazur, Wysoki Ostrów na jeziorze Dobskie, który nosi też nazwę Wyspy Kormoranów – znajdują się tam kolonie tych ptaków – nie pozostawił obojętnym nikogo na pokładzie. Na obszarze Mazur istnieje wiele szlaków wodnych, jedne biegną z Giżycka, inne z Rynu, czy też Miłkołajek. Są to szlaki żeglarskie i nie sposób było oderwać wzroku od ogromnej ilości żaglówek, które „ślizgały się” po lazurowej tafli wodnej. Wieczorem rozgoszono nas w

Oleku, w pięknym hotelu „Metamorfoza”, gdzie bardzo gościnnie i serdecznie podejmowała nas właścicielka hotelu i restauracji Małgorzata Niewiarowska. Natomiast przy kolacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami władz starostwa powiatu oleckiego oraz działaczami społecznymi ze starostą Tomaszem Kosobudzkiem na czele.

Wycieczka stworzyła możliwość zarówno dobrego odpoczynku, jak też posłużyła przyczynkiem do przedyskutowania i wyodrębnienia spraw ważnych dla polskości na Wileńszczyźnie. Szczególne i serdeczne podziękowania za finansowe wsparcie tej wycieczki chcielibyśmy złożyć na ręce prezesa ZPL Waldemara Tomaszewskiego oraz Łucji Żdanowicz, prezeski niemenczyńskiego koła ZPL, która wzięła na swe barki ciężar organizacyjny atrakcyjnego wypadu na Warmię i Mazury.

W imieniu uczestników wycieczki
Janina Wołkowa

Spółeczność Werusowa zanurzyła się w świat muzyki z Julianem Germanowiczem

Inspirujące wydarzenie

We wsi Werusowo (gmina sużańska w rejonie wileńskim) w Filii Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego odbyło się wyjątkowe spotkanie z utalentowanym pianistą, kompozytorem i organistą Julianem Germanowiczem. Wydarzenie to przyciągnęło dużą liczbę miłośników muzyki.

Swoim przybyciem uczestników spotkania zaszczylił starosta gminy Niemenczyn Waleria Stakauskaitė, która wyraziła wsparcie i ogromną radość z tak wspaniałego wydarzenia kulturalnego.

Biblioteka w Werusowie dla Juliana Germanowicza jest szcze-

gólnie ważnym miejscem. Od najmłodszych lat spędzał w niej dużo czasu, uczestniczył w organizowanych wydarzeniach, czerpał inspiracje do swojej twórczości. Występem pełnym ciepła i szczerości przeniósł widzów spotkania w fascynujący świat muzyki. Nie tylko zachwycał wirtuozerską grą i pięknym głosem, ale opowiadał też wiele o drodze twórczej, dzielił się inspirującymi historiami o swoich nauczycielach.

Na zakończenie spotkania przedstawiciele Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego wręczyli Julianowi symboliczny prezent jako wyraz wdzięczności, a

uczestnicy dziękowali mu wyjątkowo gromkimi oklaskami.

Spotkanie z Julianem Germanowiczem było nie tylko muzycznym świętem, ale także emocjonalnie inspirującym wydarzeniem, które pozostawiło niezatarte wrażenie na wszystkich uczestnikach. Takie wydarzenia są dowodem na to, że pielęgnowanie więzi kulturalnych wzmacniają poczucie lokalnej wspólnoty.

Dziękujemy dyrektorowi Centrum Kultury w Niemenczynie Germanowi Komarowskiemu, za możliwość zorganizowania wydarzenia w sali centrum.

Inf. Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego

WIEŚCI z Wileńszczyzny

Projekt urządzenia parku

Przed dwoma miesiącami samorząd rejonu trockiego zaprosił mieszkańców do składania propozycji co do zagospodarowania 5 ha ziemi przy ul. Birutės w Trokach. Przez ten czas napłynęło wiele propozycji,

po ich uwzględnieniu władze samorządu podpisały umowę z ZSA „Aplanas”, która przygotuje projekt. Już wiadomo, że na 5 ha ziemi zostanie urządzony stadion piłkarski, osobna strefa sportowa, plac zabaw dla dzieci, miejsce dla postoju rowerów, altana, staw.

Woda w jeziorach Trocczyny czysta

Badania stanu czystości w akwenach wodnych rejonu trockiego wykazały, że jakość wody odpowiada normom higieny. Tak, jak nadal jest jeszcze ciepło, miłośnicy kąpielii mogą skorzystać z tego.

Szczepienia zwierząt domowych

14 września w Landwarowie mieszkańcy będą mieli możliwość zaszczepić od wścieklizny swych czworonożnych pupilów – kotów, psów. Od godz. 10.00 do godz. 11.00 – na placu przy starostwie przy ul. Klevų 47A, w godz. 11.45 – 13.15 – koło poczty przy ul. Geležinkelio 40. Szczepienia będą prowadzone także w Trokach 28 września od godz. 10.00 do godz. 11.30 przy Centrum Kultury i Sztuki.

Wystawy w rej. szyrwincim...

W czytelni biblioteki im. Ignasa Šeiniusa w Szyrwintach trwa wystawa prac twórczych Vaivy Kankevičienė pt. „Lžejszy byt – węgiel, akwarele, malarstwo”.

Od 11 września w Ośrodku Kultury w Czabiszkach można oglądać wystawę prac malarskich artystki ludowej Nijolė Didžiokienė. Wystawa potrwa do 27 września.

Nijolė Didžiokienė mieszka w Szyrwintach. W 2012 r. uczestniczyła w zajęciach malarskiej grupy dorosłych, które odbywały się w Szyrwinciej Szkole Sztuk Pięknych. W 2016 r. została członkiem Litewskiego Związku Artystów Ludowych. Uczestniczyła w międzynarodowych plenerach malarskich w Hiszpanii, Czarnej Górze. Ma kilka autorskich wystaw. W 2020 r. otrzymała tytuł Honorowego Obywatela Kraju Szyrwinciego.

...oraz zawody i zajęcia

14 września na plaży w Szyrwintach o godz. 12.00 odbędą się zawody w siatkówce plażowej. Formę do rejestracji można znaleźć na facebooku Centrum Sportu w Szyrwintach.

14 września w Ośrodku Kultury w Kiauklach odbędą się zajęcia ze starego rzemiosła pt. „Laleczki z włókien lnianych”.

Tenis stołowy dla dzieci

Centrum Sportu w Szyrwintach i nauczycielka Virginija Lisevičienė zapraszają dzieci w wieku 8-11 lat na zajęcia tenisa stołowego. Szerszej informacji można uzyskać pod nr tel. +370 68796115 lub na facebooku Centrum Sportu.

Dla pań lubiących tańce

Grupa tańca ludowego „Viesuleles” zaprasza panie w różnym wieku, lubiące tańczyć, do udziału w zespole. Próby odbywają się w poniedziałki o godz. 18.00 w Centrum Kultury w Szyrwintach. Więcej informacji o tym można uzyskać pod numerem kierowniczkii Lorety Putvinskaitė-Vičienė 860043587.

Kiermasz jesienny w Szyrwintach

21 września w miejskim parku w Święcianach zostanie zorganizowany kiermasz jesienny. Rozpocznie się on o godz. 7.00. W godz. 8.00-10.00 rozegrana zostanie loteria kiermaszowa. O godz. 10.00 nastąpi uroczyste otwarcie tej tradycyjnej imprezy w Święcianach. O godz. 10.30 odbędzie się prezentacja tradycyjnego rzemiosła i dziedzictwa kulinarnego. O godz. 13.00 rozpocznie się koncert, podczas którego wystąpią zespoły rejonu święciańskiego. O godz. 14.00 wystąpi grupa „Bičiuliai”. Nie zabraknie różnych atrakcji dla dzieci.

Jan Lewicki

„Demokracja” po francusku

Prawie trzy czwarte Francuzów uważa, że prezydent ich kraju Emmanuel Macron lekceważy wyniki wyborów. Przypomnijmy, iż prezydent Macron w lipcu rozpiął przedterminowe wybory parlamentarne nad Sekwaną po tym, gdy w wyborach europejskich w tym kraju przytłaczające zwycięstwo świętowała prawica ze Zjednoczenia Narodowego.

Prezydent liczył, że swym zaskakującym ruchem przyprawionym propagandowym sosem o egzystencjalnym zagrożeniu dla Republiki w razie zwycięstwa skrajnej prawicy, wymusi na rodakach głosowanie na swe liberalne ugrupowanie Renaissance. Tak się jednak nie stało. Prawicę owszem udało się pokonać, jednak zamiast liberałów uczyniła to ...skrajna lewica. W atmosferze powszechnej hysterii o zagrożeniu dla Francji i całej Europy w razie zwycięstwa faszystów, jak część elit określa francuską prawicę, Francuzi masowo głosowali na blok Jean-Luc Melenchona, lidera skrajnej lewicy, komunistów i neomarksistów. Innymi słowy zbałamuceni Francuzi trafili z deszczu pod rynnę, jak to głosi przysłowie. Bo francuska skrajna lewica w istocie jest groźna. Programowo jest antyunijna, antynatowska, skrajnie zideologizowana, gotowa szeroko uchylać drzwi dla nielegalnej migracji. Można więc powiedzieć, że prezydent Macron czyniąc z demokracji fasadową wydmuszkę sam siebie zapędził w kozi róg. Prawicę udało mu się odizolować, ale sam władzy nie obronił, tylko wymościł czerwony dywan do parlamentu przed skrajną lewicą. Teraz ta domaga się dla siebie stanowiska premiera rządu, na co majstrujący z demokracją gospodarz Wersalu nie chce się zgodzić. Doskonale wie, że w razie przejścia sterów rządów przez skrajną lewicę nie tylko utraci władzę, ale też jego liberalne reformy, które z takim trudem wymuszały na społeczeństwie, zostaną przez nowych rządzących w dużej mierze odwrócone. Można więc rzec, że fasadowa demokracja, jaką we Francji zaprowadził Macron, obróciła się przeciwko niemu samemu.

Od wyborów do Zgromadzenia Narodowego minęło już dwa miesiące, a Francja nadal nie ma nowego rządu, ani nawet mapy drogowej, jak wyjść z politycznego kłinczu, gdzie ani lewica, ani prawica nie jest w stanie rządzić, bo nie ma większości. Zwycięscy komuniści i ich sojusznicy zgodnie z regułami demokracji domagają się dla siebie teki premiera, wysuwając na te

stanowisko kobietę Huguette Bello (bardziej umiarkowani socjaliści tej kandydatki nie popierają). Prezydent Macron jednak stanowczo odmówił desygnacji kandydata skrajnej lewicy na stanowisko szefa rządu z wiadomych przyczyn. Jego partia Renaissance (zajęła ostatecznie drugie miejsce) nie zamierza też zawiązywać koalicji z ugrupowaniem Melenchona. Po długich wahaniach i namysłach głowa państwa wymyśliła scenariusz, by tak rzec, pyrrusowy. Macron na premiera zgłosił kandydaturę Michela Barniera, byłego negocjatora Unii Europejskiej ds. Brexitu. Sęk w tym, że partia Barniera Les Republicans w wyborach zajęła dopiero skromne piąte miejsce, a więc daleko jest jej by twierdzić, jak to na Litwie czasami czyni partia „Laisve”, że wygraliśmy wybory, dlatego realizujemy swój program. Program Barniera dla skrajnej lewicy jest nieakceptowalny, bo zamierza on ukrócić nielegalną migrację oraz kontynuować liberalne reformy Macrona nakierowane na oszczędzanie i zaciskanie pasa przez obywateli.

Nic więc dziwnego, że lewicowi wyborcy, mający dość polityki zaciskania pasa na ich szyi, wpadli w furję. Ogłosili, że prezydent Macron „ukradł” im wybory. Według badań zakładu opinii publicznej Elabe, aż 74 proc. Francuzów uważa, że prezydent Macron zlekceważył wyniki wyborów. Wściekli wyborcy lewicy oskarżają prezydenta, że ten zgłaszając 73-letniego Barniera na premiera podsuwa im „francuskiego Bidena”. Co prawda Barnierowi daleko jest do kondycji sprawnościowej i umysłowej amerykańskiego prezydenta, ale francuska lewica, jak widać, ma inne zgoła preferencje od lewicy amerykańskiej, która wybrała na prezydenta właśnie „śpiącego Joe”, jak żartobliwie jest w USA nazywany Biden. Gniew francuskiej lewicy musi być wielki, skoro na ulice aż 130 miast wyszło setki tysięcy protestujących (przynajmniej sami siebie na tyle liczą; policja twierdzi, że jest ich znacznie mniej), domagając się impeachmentu dla samego prezydenta. „Demokracja to nie tylko sztuka akceptacji zwycięstwa, ale także pokora, która pozwala akceptować porażkę”, pouczał prezydenta Macrona Melenchon podczas akcji protestu w Paryżu. Lider skrajnej lewicy, który przed wyborami chętnie angażował się w macronowską akcję izolacji faszystów z partii Marine Le Pen, po wyborach przepoczwarzył się w demokratę i nie zamierza rezygnować z fruktów władzy, jaka mu się należy na prawach zwycięzcy. Polityczny kryzys we Francji trwa zatem, liberalna demokracja za wszelką cenę próbuje bronić swej władzy, nawet za cenę chaosu i bezkrólewia.

Tymczasem kolejne wybory w innych krajach Zachodniej Europy pokazują, że tam również demokracja staje się coraz bardziej fasadowa, niewiele mająca wspólnego z realną wolą większości obywateli. W Niemczech, dla przykładu, rządzący

establishment wpadł w panikę, gdy dowiedział się o wynikach wyborów w dwóch landach – w Turyngii i Saksonii. W tym pierwszym bowiem landzie „historyczne zwycięstwo” odniosła skrajna prawica z partii Alternatywa dla Niemiec. W drugim zaś partia tylko o włos ustąpiła palmę zwycięstwa dla chadeków. Jest oczywiście szokujące, że w kraju, który ściągnął na Europę nazistowskie barbarzyństwo, do władzy dochodzi partia, która co najmniej te zbrodnie niemieckich nazistów relatywizuje. Warto zapytać jednak, skąd ten fenomen się bierze? Kto ponosi odpowiedzialność za to, że Niemcy na nowo zaczynają coraz aktywniej głosować na skrajną prawicę, której – według idei – musieli by się wypierać i wstydić. Czy aby nie powinniśmy w tym miejscu postawić śmiałej tezy, że za ten stan rzeczy odpowiedzialność w dużym stopniu ponoszą rządzący od dekad w tym kraju na zmianę socjaldemokraci oraz chadecy plus zielone i liberalne ich przystawki. Po dekadach ich rządów nacechowanych w ostatnich latach skrajnymi ideologiami w rodzaju klimatyzmu, gender czy nieodpowiedzialnej polityki migracyjnej, tak zwani zwykli Niemcy, szukając normalności, muszą się uciekać do partii skrajnych, które im tę normalność złudnie obiecują. Przynajmniej w warstwie narracyjnej obiecują. Tzw. liberalna demokracja ma tę właściwość, że za wszelkie zło, wszelkie kryzysy w państwie przez nią rządzonym zwykła oskarżać nie siebie jako rządzących, tylko „populistów”, którzy dopiero aspirują do władzy. Cóż za paradoks i intelektualne szalbierstwo, chciałoby się rzec.

A czy na Litwie nie obserwujemy przypadkiem takich samych procesów, gdzie przez ostatnią kadencję rządu nam konserwatyści i ich liberalne przystawki. Rządzą ulegle wobec partyjnych wskazówek swych rządzających w Brukseli frakcji politycznych. Ulegle popełniają te same błędy, głoszą te same głupoty, które nie dają spokojnie żyć nobliwym Niemcom czy Francuzom. Teraz, gdy za miesiąc Litwini wydadzą werdykt w sprawie ich władzy, przeczuwając najgorsze, próbują landsbergiści tych samych sztuczek co Macron i inni Europejczycy „nowocześni” liderzy. Straszają prawicowymi populistami, którzy mają ich zastąpić na ministerialnych urzędach z wielką szkodą dla Litwy. Straszny Gabrielius Landsbergis tak czupurnie, że nie wiadomo, czy już się bać, czy może jeszcze trochę poczekać.

A może nie warto po prostu słuchać straszących, którzy szantaż moralny, oparty na fałszywych przesłankach, stosują dla celu jednego – by tylko zachować władzę. Bo swego czasu sami siebie zapisali do elity, której jedynie należy się władza. Taka sobie demokracja po francusku...

Tadeusz Andrzejewski,
radny rejonu wileńskiego

TYDZIEŃ NA LITWIE

W kowieńskim mieszkaniu zapalił się akumulator od hulajnogi

Dwie osoby na początku tego tygodnia trafiły do szpitala w Kownie po tym, jak w bloku mieszkalnym w jednym z mieszkań zapalił się akumulator od hulajnogi. O incydencie poinformował Departament Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa. Zgłoszenie o pożarze w bloku przy alei Vincasa Krėvė wpłynęło do funkcjonariuszy Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa w poniedziałek, 9 września z rana. W czasie pożaru spaliła się część laminatu podłogowego w przedpokoju, spaliły się meble, ściany i sufit, zadymiona została część kuchni oraz wybito okna w pokojach. Nie jest to pierwszy przypadek zapalenia bądź wybuchu akumulatora hulajnogi. Podobny przypadek miał miejsce przed kilkoma miesiącami w Kłajpedzie.

Większość mieszkańców Litwy nie jest przygotowana do sytuacji kryzysowych

Najnowsze badanie wykazało, że większość mieszkańców Litwy nie jest odpowiednio przygotowana na sytuacje kryzysowe. Zaledwie jedna na cztery osoby lub gospodarstwa domowe posiada zapasy, co świadczy o niskim poziomie przygotowania na ewentualne zagrożenia. Wyniki sondażu pokazują, że aż 68 proc.

respondentów nie posiada zapasów na wypadek kryzysu bądź kataklizmu. Tylko 25 proc. respondentów stwierdziło, że ma przygotowane podstawowe środki i zasoby, które mogłyby okazać się niezbędne w przypadku sytuacji nadzwyczajnych, takich jak katastrofy naturalne czy awarie systemów infrastrukturalnych. Badanie wykazało, że najczęściej zapasy zrobiły osoby starsze, a nie gromadzą takich głównie osoby o niższych dochodach oraz przedstawiciele grup społecznie wrażliwych.

Skutki pożarów na Białorusi nadal są odczuwalne na Litwie

W wielu miastach kraju zanieczyszczenie powietrza pyłami zawieszonymi (PM10) pozostaje wysokie, ale sytuacja poprawiła się w Wilnie i Poniewieżu. Jak poinformowała Agencja Ochrony Środowiska, najwyższe stężenia zanieczyszczeń odnotowano w Kłajpedzie, Kownie, Szawlach, Możejkach, Nowych Okmianach, Kiejdanach i Janowie. W Wilnie i Poniewieżu, jakość powietrza jest nieco lepsza, choć wciąż można było wyczuć zapach spalenizny. Zapach ten pochodzi od pożarów lasów i torfowisk na Białorusi, które wraz z lokalnym transportem i wznoszącym się pyłem zwiększyły zanieczyszczenie powietrza. Specjaliści z Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC) zalecają unikanie aktywności fizycznej na świeżym powietrzu. Jeśli konieczna jest aktywność, zaleca się stosowanie masek ochronnych. Ponadto sugerują zamknięcie okien, regularne czyszczenie powierzchni oraz monitorowanie stanu zdrowia.

Prorosyjskie symbole na budynkach portu nad Bałtykiem

W Kłajpedzie policja otrzymała zgłoszenia o obiektach pomalowanych symbolami przypominającymi literę „Z”. Funkcjonariusze wszczęli dochodzenie w sprawie naruszenia porządku publicznego. Według informacji policji, litera „Z” została namalowana na trzech samochodach, drzwiach klatek schodowych i ścianach budynków mieszkalnych, oknach apteki oraz na tablicach reklamowych przy ulicach Taikos prospektas i Vyturio. Na ulicy Turgaus symbol przypominający literę „Z” zauważono na dzwonie kościelnym oraz tablicy informacyjnej. Litera „Z” zaczęła być używana przez rosyjskie wojsko w 2022 roku, podczas inwazji na Ukrainę. Na Litwie zabronione jest demonstrowanie symboli związanych z rosyjską wojną na Ukrainie, takich jak litery „Z” i „V” oraz wstążka św. Jerzego. Grozi za to odpowiedzialność administracyjna oraz grzywna.

ZWIĄZEK POLAKÓW NA LITWIE

Wileński Rejonowy Oddział

- Koło ZPL w Kabiszkach
- Koło ZPL w Jęczmieniskach
- Koło ZPL w Rudowsiach
- Koło ZPL w Sużanach

- Koło ZPL w Skirlanach
- Koło ZPL w Bezdanych
- Koło ZPL w Podbrzeziu
- Koło ZPL w Wesołówce
- Koło ZPL w Niemenczyźnie

- Koło ZPL w Werusowie
- Koło ZPL w Mejszagole
- Koło ZPL w Korwiu
- Koło ZPL w Duksztach

zaprasza do Kabiszek na Imprezę Dożynkową

„DOŻYŃKI WILEŃSZCZYZNY”

w sobotę 21 września 2024 r.

- 12:00 - przy Centrum Kultury w Kabiszkach, ul. Niemenczyńska 6.

W PROGRAMIE:

- Prezentacja wiejskich zagród dożynkowych, podziękowanie dla rolników gospodyń i gospodarzy zagród oraz świąteczny koncert zespołów Wileńszczyzny, około godz. 14:00 występ zespołu „Wiza”.

PARTNERZY MEDIALNI:

Inauguracja roku szkolnego w Gimnazjum w Jałówce

Nowy rok, nowe plany

Gdy pierwszy września przypada w sobotę lub niedzielę, wówczas uczniowie powracają do swych szkół w pierwszy roboczy dzień po weekendzie. Tak też było i w poniedziałkowy poranek 2 września 2024 roku.

Uroczystość rozpoczęcia kolejnego roku nauki w Gimnazjum w Jałówce miała miejsce na szkolnym podwórku, gdzie zgromadzili się uczniowie wraz z rodzicami, nauczyciele oraz przybyli goście. Piękna pogoda, wspaniały nastrój, może nieco mniej kwiatów, gdyż po raz kolejny społeczność gimnazjalna wzięła udział w projekcie „Wspólny kwiatek dla Hospicjum”.

Po wprowadzeniu sztandaru i odśpiewaniu hymnu gimnazjum rozpoczęła się Msza święta, którą

celebrowali ksiądz Tadeusz Jasiński oraz szkolny kapelan, ojciec Jerzy Czarniawski. Wysłuchaliśmy krzepiące słowa kapłanów. Zostało też poświęconych 61 plecaków z wyprawkami. Otrzymałyśmy je z wdzięcznością hojności księdza prałata Tomasza Chciałowskiego, proboszcza parafii Matki Bożej Fatimskiej w Legionowie oraz legionowskiego Towarzystwa „Amicus”. Prezenty dla nas i dzieci z innych polskich szkół zostały osobiście przywiezione przez księdza oraz starostę Legionowa, Romana Smogorzewskiego przed początkiem roku szkolnego. Bóg zapłać za szczerą dary!

Po wspólnej modlitwie rozpoczęła się uroczysty apel, na którym usłyszeliśmy wiele serdecznych wyrazów i życzeń z ust dyrektora,

nauczycieli, gości. Szczególnie ciepło zostali powitani pierwszoklasiści. Dyrektor gimnazjum, Zbigniew Czech, wszystkim życzył sukcesów oraz radości ze zgłębiania tajemnic wiedzy. Spodziewał się także „trójkąta” współpracy, składającego się z uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli. Wspólny wysiłek może przynieść naprawdę piękne owoce.

Głos zabrali dostojni goście. Jarosław Subocz, główny specjalista wydziału oświaty samorządu rejonu wileńskiego, p.o. kierownika złożył najserdeczniejsze życzenia całej społeczności gimnazjalnej.

Na uroczystość przybył również Waldemar Tomaszewski, poseł do Parlamentu Europejskiego, przewodniczący ZPL. W swoim przemówieniu podkreślił rolę i znaczenie

naszej placówki w zachowaniu tożsamości i pielęgnowaniu tradycji swych przodków. Prezes oświadczył, że uroczystość inauguracji nowego roku szkolnego stała się doskonałą okazją do uhonorowania szczególnie zasłużonej osoby - dyrektora gimnazjum. Przewodniczący przedstawił zebrany treść świadectwa, które głosiło, że „na mocy uchwały Rady ZPL za aktywną działalność społeczną z okazji 35-lecia ZPL Pan Zbigniew Czech został nagrodzony medalem „Za zasługi w krzewieniu polskości na Litwie”. To jak najbardziej zasłużone wyróżnienie jest niezwykle ważne również i dla społeczności szkolnej, stanowi nie tylko dowód uznania, ale również motywację do dalszej działalności. Mamy nadzieję, że Gimnazjum im. św. Jana Bosko w Jałówce będzie nadal się rozwijało i poszerzało, będąc miejscem, gdzie nasi uczniowie będą wykorzystali

możliwości, spełniali marzenia i realizowali ambitne cele.

W końcu zadzwonił pierwszy dzwonek. Uczniowie i ich wychowawcy rozeszli się po klasach. Święto się skończyło i potoczyło się dalsze szkolne życie, składające się z nauki i modlitwy. Już w najbliższy piątek społeczność szkolna wyruszyła na pielgrzymkę drózkami Kalwarii Wileńskiej. Ponad 130-osobowa grupa pielgrzymów modliła się w intencjach osobistych oraz całego gimnazjum. Na ustach uczniów i nauczycieli był uśmiech, który zapowiadał, że nowy rok szkolny będzie spokojny i owocny.

Życzymy wszystkim uczniom wielu sukcesów w nauce, radości z odkrywania świata i wspaniałych chwil w naszej szkole, a nauczycielom mnóstwo twórczej energii w pracy pedagogicznej.

**Krystyna Dejnarowicz,
Edwin Zabeło**

Portal dla Ciebie i o Tobie

Rubryka powstała przy współpracy „Tygodnika Wileńszczyzny” z portalem L24.lt. Portal L24 jest jednym z dwóch czterojęzycznych portali informacyjnych na Litwie, wydawanym w językach: polskim, litewskim, rosyjskim i angielskim.

Rejon wileński. Planuje się nadal subsydiować część kosztów ogrzewania

Fracja AWPL-ZChR Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego proponuje w dalszym ciągu subsydiować część kosztów ogrzewania dostarczanego centralnie w sezonie grzewczym 2024-2025 dla mieszkańców rejonu wileńskiego. Waldemar Urban, starosta frakcji APL-ZChR, największej frakcji Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego powiedział: „Samorząd reaguje na wzrost cen energii cieplnej, w tym na zaniepokojenie naszych mieszkańców gwałtownym wzrostem rachunków za ogrzewanie. Jednoznacznie nie zostawiamy mieszkańców borykać się z tym problemem i nadal będziemy dokładać wszelkich starań, aby koszty dla mieszkańców rejonu były jak najmniejsze”.

Anna

Samorząd Rejonu Wileńskiego, w którym decyzje zapadają głosami radnych AWPL-ZChR, dokłada wszelkich starań, by zminimalizować mieszkańcom koszty ogrzewania. Troska o mieszkańców to nie tylko hasło, ale konkretne działanie.

Wileński

Brawo nasi radni AWPL!

marcin

Radni AWPL-ZChR wyciągają dla mieszkańców pomocną dłoń.

Amelia

Bardzo dobrze że inicjatorzy decyzji subsydiowania części kosztów ogrzewania zapewnili, że suma stanowiąca subsydię dla mieszkańców rejonu wileńskiego za ogrzewanie będzie się zmieniać co miesiąc w zależności od średniej ceny ciepła w kraju.

Marta

Bo przecież radni polskiej partii są reprezentantami mieszkańców i dbają o ich interesy. Dlatego właśnie z myślą o mieszkańcach i ich potrzebach powstała decyzja subsydiować część kosztów ogrzewania.

Józef

Popieram, to są dobre propozycje. Gratuluję frakcji AWPL w samorządzie rejonu wileńskiego aktywnej pracy i wnoszonych rozwiązań.

Nadszedł czas, byś opowiedział światu swoją historię!

**Byłeś świadkiem ciekawego zdarzenia?
Napisz, zrób zdjęcie, nakręć film na każdy temat
i prześlij na adres info@L24.lt,
a my je opublikujemy.**

**Wśród autorów najciekawszych tekstów
rozlosujemy atrakcyjne nagrody!
Świat czeka na twoją historię!**

www.L24.lt info@L24.lt

Dożynki „Podwileński kosz obfitości” w Płocieniszkach

Tradycje dożynkowe są mocno zakorzenione na Wileńszczyźnie. Można się było o tym przekonać w sobotę na hucznym święcie „Podwileński kosz obfitości” w Płocieniszkach. Był i koncert, i zagrody dożynkowe, i zabawy dla dzieci, i smakołyki miejscowych gospodyń, i podziękowania dla miejscowych rolników. Na wesołą imprezę dożynkową zaprosił Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie wraz z kołami ZPL w Zujunach, Ciechanowiszkach, Rzeszy, Orzełówce, Płocieniszkach, Awizeniach, Pikieliszkach i Suderwie.

Dorota

Prześliczna zabawa! Dożynki w Płocieniszkach już są śliczną tradycją.

A.M.

Dziękuję wszystkim kto przyczynił się do organizacji tak miłej zabawy! Było bardzo wesoło!

Janka

To była piękna i radosna impreza. Znakomite podtrzymywanie polskich, dożynkowych tradycji.

Mieszkaniec

Oby w następnym roku plony były

nie mniej obfite i żeby nikomu nie zabrakło chleba powszedniego.

Krystyna

Znakomicie zorganizowana uroczystość dożynkowa. Podziękowania dla wszystkich którzy mieli swój udział w tym, że mogliśmy w tak radosny i godny sposób świętować i dziękować Bogu za tegoroczne plony.

Jan

Ziemia Wileńska zawsze trwała i nadal będzie trwać w polskości, będzie trzymała się zasad chrześcijańskich - tak nam dopomóż Bóg!

Ewa Warszawa

Wspaniała relacja tekstowa i fotograficzna z uroczystości w Płocieniszkach. Można się poczuć jak uczestnik tych pięknych wydarzeń, nawet przebywając daleko od Wileńszczyzny. Serdecznie wszystkim pozdrawiam.

Tadeusz

Dożynki są piękną tradycją na ziemi wileńskiej. Na dożynkach ludzie przede wszystkim dziękują Bogu za tegoroczne plony, ale też integrują się i bawią całymi rodzinami.

PL-LT

Wilniuchy trwają w polskości, dbają o polską tożsamość,

wcielają w życie wartości chrześcijańskie odziedziczone po przodkach.

Janusz

O znaczeniu dożynek mówił prezes ZPL W. Tomaszewski: – Głównym celem tej imprezy jest łączenie ludzi, czyli budowanie wspólnotowości – mocnej wspólnoty mieszkańców Wileńszczyzny. My, jako Związek Polaków, mamy za cel przede wszystkim pielęgnowanie języka ojczystego, naszej kultury, bo to jest niezmiernie ważne.

Wolski

Dożynki na Wileńszczyźnie to jedno z najpiękniejszych świąt w tradycjach wsi polskiej! Ogromne podziękowania dla organizatorów!

Franciszek

Bardzo mi się spodobały słowa prezesa ZPL Waldemara Tomaszewskiego, który powiedział że bardzo ważną sprawą jest uhonorowanie rolników, bo właśnie oni nas wszystkich karmią, pracując ciężko na roli. Często władze państwa zapominają o tych, którzy niestrudzenie dbają o to, żeby nie zabrakło chleba na naszych stołach. Pamiętajmy o naszych rolnikach, dziękujmy im za ich trud!

Flaga Wileńszczyzny

HYMN WILEŃSZCZYZNY

Wileńszczyzny drogi kraj

Słowa i muzyka
Jana Gabriela Mincewicza

Gdzie nad Wilią drżą kaczeńce,
Zapatrzone w modrą gładź,
Świętojańskie płyną wieńce
By dziewczętom szczęście dać.

Refren: Ukochana moja ziemio,
Wileńszczyzny drogi kraj.
Na nic Ciebie nie zamienię,
Z Tobą żyć i umrzeć daj.

W Ostrej Bramie dnia każdego,
Woła wiernych dzwonów spiż.
A Trzy Krzyże Wiwulskiego,
Jak drogowskaz wiodą wzwyż.

Refren: Ukochana moja ziemio...

Rozrzucone ojców kości,
Pośród jarów, pośród gór,
Co broniły tu polskości,
Dając dla nas piękny wzór.

Refren: Ukochana moja ziemio...

Szanowni Czytelnicy!
Drodzy Mieszkańcy Wileńszczyzny!

Wileńszczyzna to szczególna i wyjątkowa ziemia, to dziedzictwo naszych przodków i spuścizna wielu pokoleń. Od wieków Wileńszczyzna to kraj wielonarodowościowy, gdzie obok siebie mieszkają Polacy i Białorusini, Rosjanie i Litwini, Żydzi i Tatarzy. Większość mieszkańców Wileńszczyzny, mimo tragicznych zawirowań historii XX wieku, nadal stanowią Polacy.

Każda wspólnota, aby mogła istnieć i rozwijać się, potrzebuje również symboli wokół których się jednoczy, na których może oprzeć swoją tożsamość. Dlatego na winiecie naszego Tygodnika widnieje jeden z herbów, ujmujących nasz symbol chrześcijański Trzech Krzyży górujących nad Wilnem oraz św. Michała Archanioła, zwalczającego zło i szatana. Symbol ten zaproponowano na początku lat dziewięćdziesiątych jako herb rejonu wileńskiego. Mając na uwadze fakt, że nasz Tygodnik jest medialnym głosem mieszkańców całej Wileńszczyzny, powstał symbol, który widnieje na pierwszej oraz innych stronach gazety, i który jest już szeroko używany podczas licznych uroczystości na Wileńszczyźnie. Symbol kojarzący się z naszą małą Ojczyzną, który stał się znakiem rozpoznawczym regionu.

Flaga Wileńszczyzny nawiązuje do barw narodowych, historii Ziemi Wileńskiej i jej rycerskich tradycji. Jest to biało-czerwona szachownica, na której widnieje Pogoń, będąca w czasach przedwojennych częścią herbu województwa wileńskiego. Flaga Wileńszczyzny jest pomostem łączącym naszą piękną przeszłość z naszymi teraźniejszymi losami. Jest elementem, który nas jednoczy i pomaga budować poczucie wspólnoty opartej na hasle „Bóg, Honor, Ojczyzna”.

KALENDARIUM HISTORYCZNE WILEŃSZCZYZNY: 12-18 września 2024 r.

- 12 września 1612 r. zmarł Piotr Skarga, teolog, pisarz, rektor Akademii Wileńskiej.
- 12 września 1991 r. rząd Litwy podjął uchwałę „O bezpośrednim zarządzaniu w rejonach wileńskim i sołecznickim oraz w mieście Snieczkus w rejonie ignalińskim.
- 13 września 1927 r. w Podbrodziu założono Bibliotekę Polskiej Macierzy Szkolnej.
- 13 września 1996 r. z inicjatywy ówczesnego proboszcza kościoła w Szumsku ks. Dariusza Stańczyka na wzgórzu przed osiedlem zostały ustawione i poświęcone Trzy Krzyże ku upamiętnieniu 300-lecia parafii szumskiej.
- 14 września 1998 r. odbyła się uroczysta inauguracja otwarcia Wileńskiego Seminarium Duchownego pw. św. Józefa w nowym gmachu nieopodal Kalwarii Wileńskiej przy ul. Kalwaryjskiej.
- 15 września 1862 r. zmarł Władysław Syrokomla (wł. Ludwik Kondratowicz), poeta związany z Wileńszczyzną.
- 15 września 1883 r. urodził się Jerzy Bogusław Sienkiewicz, ksiądz, sekretarz Wileńskiej Kurii Biskupiej, redaktor tygodnika dla ludu „Przyjaciół”.
- 16 września 1787 r. urodził się w Wilnie Antoni Gorecki, poeta, bajkopisarz, satyryk, uczestnik Powstania Listopadowego.
- 16 września 1888 r. w Wilnie urodził się Witold Staniewicz, adiutant generała Lucjana Żeligowskiego, rektor USB, redaktor międzywojennego „Kurier Wileńskiego”.
- 16 września 1895 r. w Święcianach urodził się Franciszek Żwirko, porucznik i pilot WP, pilot sportowy.
- 16 września 1928 r. urodził się Władysław Korcuć, krzewiciel polskości na Litwie, założyciel wielu zespołów folklorystycznych na Wileńszczyźnie, kierownik chóru zespołu „Wilia”.
- 17 września 1939 r. zmarł Eugeniusz Kazimirowski, artysta malarz, autor obrazu „Jezu, ufam Tobie”, namalowanego według wskazówek s. Faustyny Kowalskiej.
- 18 września 1807 r. zmarł Franciszek Smuglewicz, malarz i profesor rysunku i malarstwa na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Wileńskiego.

Władysław Syrokomla –
wioskowy lirnik

Władysław Syrokomla (wł. Ludwik Kondratowicz) urodził się w 1823 roku w Smolhowie. Pochodził z niezamożnej rodziny szlacheckiej pieczętującej się, uznanym za rdzennie polski, herbem Syrokomla. Do szkół chodził w Nieświeżu i w Nowogródku. Potem pracował jako kancelista w majątku Radziwiłłów. W roku 1844 wziął w dzierżawę wieś Załucze nad Niemnem, dzięki czemu mógł utrzymać siebie i swoją rodzinę. Zadebiutował na łamach czasopisma „Athenaeum” gawędą zatytułowaną Pocztylion. Debiutancki zbiór Gawędy i rymy ulotne wydał w roku 1853. Potem ukazały się następne tomy z tego cyklu. W tym samym roku opublikował także tom wspomnień Wędrowki po moich niegdyś okolicach.

Gdy mieszkał w Borejkwoszczyźnie koło Wilna, zawarł znajomość i zaprzyjaźnił się ze Stanisławem Moniuszką, który skomponował muzykę do wielu jego utworów, między innymi takich jak: Stary kapral, Stara kapota, Starość, Matysek, Rada i oczywiście Lirnik wioskowy.

W latach 1856–1858 odbył kilka bardzo ważnych pod względem poznawczym oraz intelektualnym podróży do Warszawy, Poznania, Krakowa. W roku 1857 przeprowadził się do Wilna, gdzie podjął

pracę w Komisji Archeologicznej i redagował jej organ „Pamiętniki”. W 1860 roku nawiązał współpracę

z „Kurierem Wileńskim”, dla którego przygotowywał przegląd literackich nowości i nowinek. Za działalność patriotyczną i konspiracyjną został aresztowany w roku 1861, następnie ukarano go zakazem opuszczania Borejkwoszczyzny.

Pisał sporo o Litwie. W przystępny i atrakcyjny dla przeciętnego czytelnika sposób odmalował urodę swojego regionu i jego historię. Książki Syrokomli, między innymi: Wycieczki po Litwie, Dziennik podróży po Litwie i Żmudzi, a także Podróż swojaka po swojszczyźnie, budziły żywe zainteresowanie. Pisarz w swoich autorskich utworach (wśród nich: Pocztylion, Garść pszenka czy Chodyka) przyjmował konsekwentnie rolę przeciętnego

przedstawiciela ludu, a przy okazji nie stronił od żartu. O jego zacięciu humorystycznym i satyrycznym świadczy choćby Żywot pocziwego człowieka czy Nagrobek obywatelowi. Dużą popularnością cieszyły się jego gawędy – już to ludowe, już to żołnierskie, już to szlacheckie, a nawet historyczne: Kanonik przemyski, Nocleg hetmański, Ułas czy Janko cmentarnik. Pisał utwory wychwalające tradycję, ale i nowoczesność. Pisał wszak, jak sam to określił, do „braci w kapocie i braci w sukmanie”. Bez wątpliwa z myślą o nich powstał – zainspirowany Panem Tadeuszem Adama Mickiewicza – Urodzony Jan Dębóróg, jeden ze sztandarowych jego utworów, ze słynnym wersem: „Ziemio moja rodzona, Litwo moja święta”, a potem Szkolne czasy. Nowe opowiadanie Jana Dębóroga.

Władysław Syrokomla zmarł 15 września 1862 r. w wieku trzydziestu dziewięciu lat w Wilnie.

Pogrzeb pisarza na cmentarzu na Rossie zgromadził ponad dziesięć tysięcy wiernych czytelników i wielbicieli jego twórczości. W roku 1868 w Poznaniu ukazała się edycja zbiorowa dzieł Syrokomli w dziewięciu tomach. W 1872 roku w Warszawie jego dzieła zebrał i opublikowano w dziesięciu tomach.

Przykład dla rodaków

Dokończenie ze s. 1 w imieniu mera Wilna Valdasa Benkuskasa złożyli życzenia jubilatce. Gratulacje złożyła też kierowniczka Polskiego Teatru „Studio” Lilia Kiejzik, przypominając, że pani Janina w swoim czasie pomagała teatrowi, przekazywała różną odzież otrzymywaną z Polski, które były wykorzystywane na scenie, nabyła 40 krzeseł i była wiernym widzkiem. Polski Teatr „Studio” zaprezentował fragment spektaklu „Na wileńskiej ulicy”. Brzmiały popularne piosenki z lat przedwojennych, m. in. „Miłość ci wszystko wybaczy”, „Chryzantemy złociste”, „Tumbałajka”.

Po spektaklu europoseł, prezes ZPL Waldemar Tomaszewski złożył gratulacje pani Janinie Gieczewskiej. „Mam zaszczyt w imieniu Związku i własnym złożyć życzenia i podziękować za nieustanny trud na rzecz społeczności polskiej... Pani jest legendą Wilna XX i XXI wieku” – mówił W. Tomaszewski. Wspomniał o mężu śp. Romualdzie Gieczewskim, który pomagał Związkowi Polaków na Litwie w obronie samorządów. Przypomniał o wielo-

przykład Pani promieniował na całą społeczność polską i życząc 120 lat w zdrowiu i pomyślności” – powiedział prezes ZPL.

Gratulowali pani Janinie Gieczewskiej dyrektor Domu Kultury Polskiej Artur Ludkowski i wicedyrektorka, radna m. Wilna z ramienia AWPL-ZChR Krystyna Zimińska. Goście z Polski – prezes oddziału Związku Sybiraków w Łodzi Stanisław Jurkin, wiceprezes Ryszard Szałwiło i sekretarz Teresa Patryczna, zaprzyjaźnieni z jubilatką od wielu lat, składając życzenia powiedzieli, że ten jubileusz jest wyjątkowym i doniosłym w historii jej rodziny. Dziennikarka i publicystka, prezeska Stowarzyszenia „Zawsze wierni „piątce” gratulując pani Janinie Gieczewskiej określiła ją „Matką Polką Wileńską”, która „wszystko zrobiła żeby polskość w Wilnie kwitła”. Składając życzenia prezeska Stowarzyszenia Nauczycieli Polskich Szkół na Litwie „Macierz Szkolna” Krystyna Dzierżyńska podkreśliła niemałe zasługi jubilatki wobec oświaty polskiej na Litwie.

Licznie przybyli na uroczystość

Gieczewska znała każdego z tego stowarzyszenia, tak jak kierowała nim przez 16 lat, które nosiło nazwę Polska Sekcja Wileńskiej Wspólnoty Więźniów Politycznych i Zesłańców. Do życzeń dołączył były prezes Wileńskiej Wspólnoty Więźniów Politycznych i Zesłańców Albinas Gutauskas.

Serdeczne życzenia złożyła doradczyni administracji samorządu m. Wilna Alina Kowalewska. Maria Pożlewicz prócz życzeń dla jubilatki zadeklamowała kilka wierszy, m.

najbardziej ulubioną jej aktorką była Elżbieta Barszczewska. W prezencji wręczyła jej kopie cyfrowej wersji wizerunku gwiazd filmowych, życząc, by taśma życia trwała jak najdłużej.

Gratulacje złożyli b. prezes ZPL Michał Mackiewicz i redaktorka „Naszej Gazety” Janina Lisiewicz. Pięknie winszowały Panią Janinę Gieczewską jej rodzina, bliscy, krewni. Były też pozdrowienia muzyczne. Solista Jarosław Królikowski i Anna Adamowicz zaśpiewali o czasie, by

nastrojowej muzyki i piosenek, którą wykonywał muzyk i solista Jarosław Królikowski.

Pani Janina Gieczewska urodziła się 6 września 1924 r. w Wilnie w rodzinie Franciszki i Jana Tumaszków. Uczyła się najpierw w Szkole Powszechnej nr 20 im. Matki Bożej Ostrobramskiej, a później w Liceum i Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej. Jej ojciec był kolejjarzem, a pracownicy PKP mieli co roku darmowe bilety na przejazd pociągiem, więc z mamą podróżowała po miastach Polski. Rodzina Tumaszków mocno przeżyła klęskę Polski we wrześniu 1939 roku... W 1944 r. Janina Gieczewska wstąpiła do gimnazjum nr 5 przy ul. Ostrobramskiej, aby uzyskać maturę. Zakończyła tam naukę przerwana przez wojnę i zdała maturę. W 1946 r. wstąpiła na Uniwersytet Wileński. Studiowała na fakultecie historyczno-filologicznym. Po ukończeniu studiów została skierowana do redakcji podręczników szkolnych Państwowego Wydawnictwa Literatury Pedagogicznej, gdzie redagowała podręczniki w języku polskim z różnych przedmiotów. Pracowała tam 30 lat.

Gdy w końcu lat 80-tych zaczęły powstawać polskie organizacje społeczne, włączyła się w ich działalność. Działała w Związku Polaków na Litwie – Zarządzie Miejskim, potem w Fundacji Kultury Polskiej na Litwie im. Józefa Montwiłła, w Wileńskim Towarzystwie Dobroczynności. Pomagała też mężowi Romualdowi Gieczewskiemu, który w 1989 r. założył Polską Sekcję Wileńskiej Wspólnoty Więźniów Politycznych i Zesłańców. Gdy zmarł w 2003 r. stanęła na czele organizacji, kierując nią do 2019 r. Włożyła niemało wysiłku, poświęcała swój czas na rzecz wileńskich sybiraków. Pomimo tak zaawansowanego wieku, ciekawi się co się dzieje w życiu społeczności polskiej na Wileńszczyźnie, czyta polską prasę. Nadal jak kiedyś jest osobą o pogodnym usposobieniu i optymistycznym spojrzeniu na życie. W jednym z wywiadów zapytana o tajemnicę jej długiego życia tak odpowiada: „Uważam, że życie jest wielką tajemnicą, wielki dar Boży, a okres jego trwania od nas nie zależy.”

Zespół redakcyjny „Tygodnika Wileńszczyzny” składa Pani Janinie Gieczewskiej z okazji doniosłego jubileuszu życzenia dobrego zdrowia na długie jeszcze lata, niegasnącej energii, wytrwałości, wiele ciepła oraz miłości i szacunku od rodziny i najbliższych.

Jan Lewicki
Fot. Robert Lewicki

letniej pracy jubilatki w redakcji podręczników polskich, a podręczników w języku polskim wówczas nigdy nie brakowało. Zaznaczył aktywny udział Gieczewskiej w pracy Związku Polaków na Litwie, co jest dobrym przykładem. „Życzę żeby ten

członkowie Koła „Rodzina Sybiracka”, otoczyli panią Janinę kołem. Członkini Zarządu Koła Maria Radczenko w imieniu wszystkich złożyła życzenia, a następnie każdy chciał podejść bliżej do jubilatki, pogratulować osobiście, zamienić kilka słów. Pani Janina

in Adama Mickiewicza i Agnieszki Osieckiej. Zabierając głos Anna Mikonis powiedziała, że pani Janina w czasie swej młodości lubiła chodzić do kina i prowadziła „Dzienniki filmowe”, które są świadectwem jej miłości do ówczesnych gwiazd filmowych, a

pozwoił zatrzymać się i cofnąć się. Kierownik zespołu „Rodacy” Hieronim Czernis i zespołanki Maria Rondomańska i Janina Olechnowicz zadedykowali jubilatce parę popularnych piosenek. Nie zabrakło w trakcie tej podniosłej uroczystości

10 września wyprawki dla polskich pierwszoklasistów dotarły na Litwę

Dokończenie ze s. 1 szkołach funkcjonujących poza granicami kraju, ale również poprawę konkurencyjności polskich placówek edukacyjnych.

Nowością w bieżącym roku szkolnym jest objęcie programem najmłodszych dzieci rozpoczynających naukę w polskich placówkach przedszkolnych na Litwie i Łotwie. W ramach projektu „Bon

Kolbego dla przedszkolaków na Litwie”, dofinansowanego przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego ze środków Ministra Edukacji Narodowej, przedszkolaki otrzymają wyprawki zawierające m.in. plecaki, przybory plastyczne, zeszyty oraz inne niezbędne materiały do codziennej edukacji i zabawy.

W skład wyprawki dla przed-

szkolaków wchodzi m.in. plecak wycieczkowy, fartuszek do zajęć plastycznych, bloki rysunkowe, plastelina, farby oraz kredki. Zestaw zawiera również dodatkowe przybory, takie jak farby do malowania palcami, klej znikający w sztyfcie oraz nożyczki, zapewniając dzieciom niezbędne materiały do kreatywnych zajęć.

W projektach „Bon Kolbego

dla pierwszaków na Litwie” oraz „Bon Kolbego dla przedszkolaków na Litwie” uczestniczą placówki edukacyjne, które zgłosiły chęć udziału w tej inicjatywie. Program realizowany jest we współpracy ze Stowarzyszeniem Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” w Wilnie.

Dzięki wsparciu państwa polskiego oraz zaangażowaniu licznych

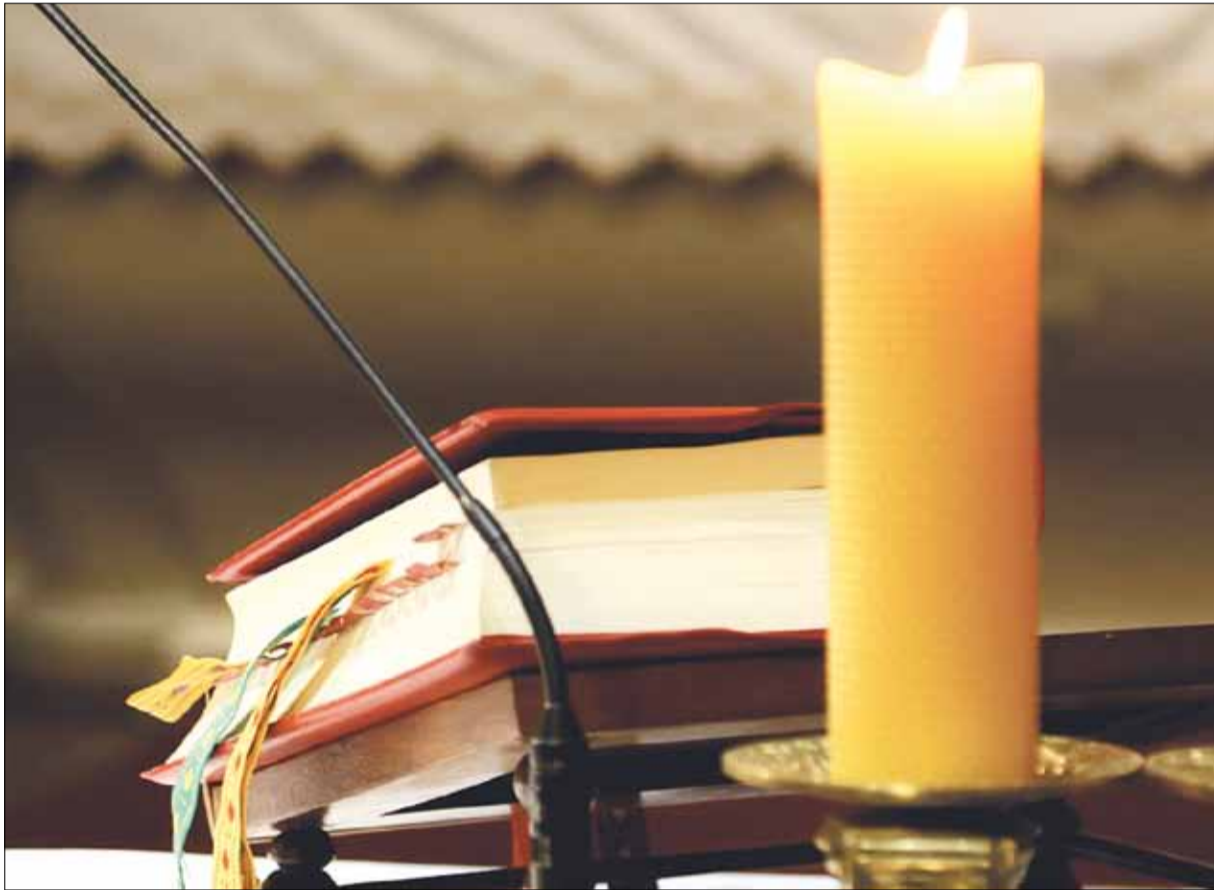
instytucji, coraz więcej uczniów może liczyć na solidne przygotowanie do nowego roku szkolnego w polskich placówkach za granicą. Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” od lat angażuje się w działalność wspierającą polską edukację i kulturę na Wschodzie, zapewniając młodemu pokoleniu odpowiednie warunki do nauki.

Inf. wł.

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

Szanowni Czytelnicy „Tygodnika Wileńszczyzny”, już w dwóchsetnym czterdziestym dziewiątym wydaniu mają Państwo możliwość codziennie spotykać się ze Słowem Bożym. Cieszymy się niezmiernie, że możemy przybliżyć życie, słowa i czyny Jezusa opisane w Ewangeli. Zamieszczamy Ewangelię na każdy dzień roku liturgicznego. Każdy fragment opatrzony został krótkim rozważaniem, które przyczynia się do refleksji nad przeczytanym Słowem Bożym i pomaga w zrozumieniu tego, co chce powiedzieć nam Stwórca. Na koniec każdego rozważania proponujemy krótką modlitwę, która wskazuje jedną z wielu dróg wcielania Go w życie. Niech Słowo Boże będzie inspiracją w naszym życiu.

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

Czwartek, 12 września 2024 Najświętszego Imienia Maryi, wspomnienie

Łk 6, 27-38

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Jezus powiedział do uczniów: „Wam, którzy słuchacie, mówię: Miłujcie waszych nieprzyjaciół. Dobrze czyńcie tym, którzy was nienawidzą. Błogosławcie tych, którzy was przeklinają, i módlcie się za tych, którzy was oczerniają. Temu, kto cię uderzy w policzek, nadstaw i drugi, a temu, kto ci zabiera płaszcz, nie odmawiaj i tuniki. Dawaj każdemu, kto cię prosi, i nie dopominaj się zwrotu od tego, kto bierze twoją własność. Jak chcecie, żeby ludzie wam czynili, tak wy im czyńcie. Jeżeli miłujecie tylko tych, którzy was miłują, jakiej wdzięczności możecie się spodziewać? Przecież i grzesznicy miłują tych, którzy ich miłują. A jeżeli tylko tym dobrze czynicie, którzy wam dobrze czynią, jakiej wdzięczności możecie się spodziewać? Przecież grzesznicy postępują tak samo. A jeżeli tylko tym pożyczacie, od których spodziewacie się zwrotu, jakiej wdzięczności możecie się spodziewać? I grzesznicy pożyczają grzesznikom, aby tyle samo odzyskać. Wy natomiast miłujcie waszych nieprzyjaciół, czyńcie dobrze i pożyczajcie, niczego w zamian się nie spodziewając. A otrzymacie wielką zapłatę i będziecie synami Najwyższego. On bowiem jest łaskawy dla niewdzięcznych i złych. Bądźcie miłosierni, jak miłosierny jest wasz Ojciec. Nie osądzajcie, a nie będziecie osądzeni. Nie potępiajcie, a nie będziecie potępieni. Przebaczajcie, a będzie wam przebaczone. Dawajcie, a będzie wam dane. Miarą dobrą, ubitą, utrzęsoną, przepelnioną, wsypią wam do kieszeni. Jaką bowiem miarą mierzycie, taką i wam odmierzą”.

BOŻE WYMIARY TRUDNYCH SPRAW

„Miłujcie waszych nieprzyjaciół”, „błogosławcie tych, którzy was przeklinają”, „pożyczajcie, niczego w zamian się nie spodziewając”, „bądźcie miłosierni”, „nie osądzajcie”, „nie

potępiajcie”, „przebaczajcie”, „czyńcie dobrze” – taka ma być nasza miłość bliźniego. Niejeden powie, że te słowa są nieżyłowe. Tak, to jest trudne. Łatwiej podzielić się czymś z przyjacielem niż z wrogiem. Łatwiej osądzić pijaka z sąsiedztwa, niż spróbować mu pomóc. Łatwiej szukać odwetu, niż przebaczyć. Ale my mamy iść pod prąd. Patrzeć na świat miarą miłosierdzia i serca tak jak Jezus. Praktykowanie takiej miłości rozwija nas duchowo, stajemy się bardziej dojrzałymi w wierze, a przede wszystkim stajemy się synami Najwyższego.

Panie, proszę, abym był życzliwy wobec tych, których obecność kosztuje mnie wiele cierpliwości.

Piątek, 13 września 2024 Św. Jana Chryzostoma, biskupa i doktora Kościoła, wspomnienie

Łk 6, 39-42

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Jezus powiedział taką przypowieść: „Czy niewidomy może prowadzić niewidomego? Czy obaj nie wpadną do dołu? Uczeń nie jest większy od nauczyciela. Ale każdy należycie wykształcony będzie jak jego nauczyciel. Dlaczego widzisz drzazgę w oku swego brata, a belki we własnym oku nie dostrzegasz? Jak możesz mówić swemu bratu: «Bracie, pozwól, że wyjmę drzazgę, która jest w twoim oku», jeśli nie widzisz belki we własnym oku? Obludniku! Wyjmij najpierw belkę z własnego oka, a wtedy przejrzysz i będziesz mógł wyjąć drzazgę z oka twojego brata”.

WYJMIJ BELKĘ Z WŁASNEGO OKA, A PRZEJRZYSZ

Często lubimy oceniać innych ludzi. Wygłaszać, jak ktoś powinien się zachować, pouczać. A kim my jesteśmy, że

mamy do tego prawo? Nauczycielami życia, wiary, moralności? Jeden jest tylko Nauczyciel – Jezus Chrystus. My jesteśmy jedynie Jego uczniami i od Niego mamy się uczyć, Jego naśladować. Obłuda niszczy właściwe patrzenie na drugiego człowieka, zafałszowuje jego ocenę, dlatego przede wszystkim to swoje niedoskonałości powinniśmy zauważać i nad nimi pracować. Stańmy więc w prawdzie i z miłością popatrzmy na bliźniego.

Panie Jezu, przepraszam Cię za to, że pouczam innych, zamiast pomóc im spotkać się z Tobą.

Sobota, 14 września 2024 Podwyższenie Krzyża Świętego, święto

J 3, 13-17

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO JANA

Jezus powiedział do Nikodema: „Nikt nie wstąpił do nieba poza Tym, który z niego przybył – Synem Człowieczym. Podobnie jak Mojżesz na pustyni wywyższył węży, tak też jest konieczne wywyższenie Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne. Tak bardzo bowiem Bóg umiłował świat, że dał swojego jednorodzonego Syna, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, lecz miał życie wieczne. Bóg przecież nie posłał swego Syna na świat, aby go sądził, lecz aby go zbawił”.

KRZYŻ JEST NASZYM OCALENIEM

Miłość Boża jest wielka, z miłości do człowieka Jezus pozwolił się ukrzyżować, umarł i zmartwychwstał. Zrobił to, aby człowiek nie zginął, ale miał życie wieczne. O tym właśnie przypomina nam krzyż. Krzyż odnawia naszą więź z Bogiem, kieruje nasze myśli do Boga, który ma moc, aby nas wybawić z każdego niebezpieczeństwa, jest naszym ocaleniem. Dlatego trudno nam zrozumieć, że komuś przeszkadza ten symbol naszej wiary, że ktoś zdejmuje krzyż ze ściany. Brońmy krzyża. Strzeżmy go w naszych rodzinach, miejscach pracy, szpitalach, a przede wszystkim – w naszych sercach.

Panie, proszę, przypominaj mi wciąż o zbawczej mocy sakramentu pokuty i napełnij moje serce odwagą, abym zawsze stawał w obronie krzyża.

15 września 2024 24 niedziela zwykła

Mk 8, 27-35

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MARKA

Jezus udał się wraz ze swoimi uczniami do wioski pod Cezareą Filipową. W czasie drogi pytał uczniów: „Co mówią ludzie? Kim według nich jestem?”. Oni Mu odpowiedzieli: „Mówią, że jesteś Janem Chrzcicielem, inni – że Eliaszem, jeszcze inni – że jednym z proroków”. On ich zapytał: „A według was, kim jestem?”. Odpowiedział Mu Piotr: „Ty jesteś Chrystusem”. Wówczas nakazał im, aby nikomu o Nim nie mówili. Jezus zaczął ich pouczać, że Syn Człowieczy musi wiele cierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, wyższych kapłanów i nauczycieli Pisma, że zostanie zabity, lecz po trzech dniach zmartwychwstanie. Mówił to zupełnie otwarcie. Wtedy Piotr wziął Go na bok i stanowczo Go upominał. Lecz On obrócił się

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

i patrząc na swych uczniów, skarcił Piotra: „Szatanie, odejdz ode Mnie! Bo nie myślisz po Bożemu, ale po ludzku”. Potem przywołał tłum i uczniów i powiedział do nich: „Jeśli ktoś chce iść za Mną, niech się wyrzeknie samego siebie, niech weźmie swój krzyż i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce ocalić swoje życie, straci je; a kto straci swoje życie z mojego powodu i z powodu Ewangelii, ocali je”.

MYŚLEĆ PO BOŻEMU, A NIE TYLKO PO LUDZKU

Piotr wie, kim jest Jezus. „Ty jesteś Chrystusem” – mówi. Jednak ma własne wyobrażenie Mesjasza, który powinien wyzwolić Izraela spod władzy Rzymian. Ale to jest tylko ludzkie myślenie. Plan zbawienia jest inny: Mesjasz ma cierpieć i zostać zabity, ale zwycięży śmierć i zmartwychwstanie. On przyszedł, aby odkupić nasze grzechy. Przyjmijmy to z miłością zamiast sprzeciwiać się zamysłom Bożym jak Piotr. Wiara bez dzieła męki, bez krzyża nie jest wiarą chrześcijańską – pisał teolog Hans Urs von Balthasar. Starajmy się żyć tajemnicą męki Jezusa. Ona pokonuje nasz egoizm i daje wielkie owoce duchowe.

Jezu, dziękuję Ci za dar krzyża. On pokonuje każde moje fałszywe wyobrażenie o Tobie, pokonuje mój egoizm.

**Poniedziałek,
16 września 2024
Świętych męczenników
Korneliusza, papieża,
i Cypriana, biskupa,
wspomnienie**

Łk 7, 1-10

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Gdy Jezus skończył przemawiać do słuchającego Go ludu, wszedł do Kafarnaum. A sługa pewnego setnika, bardzo przez niego ceniony, chorował i był już umierający. Skoro setnik usłyszał o Jezusie, wysłał do Niego starszych żydowskich, prosząc Go, aby przyszedł i uzdrowił jego sługę. Gdy przyszedł do Jezusa, bardzo Go prosili: „Zastępuje, abyś mu to uczynił. Miłuje bowiem nasz naród i sam zbudował nam synagogę”. Poszedł więc Jezus razem z nimi. A gdy był już niedaleko domu, setnik wysłał przyjaciół, aby Mu powiedzieli: „Panie, nie trudź się, bo nie jestem godny, abyś wszedł do mojego domu. Dlatego też samego siebie nie uznałem za godnego, aby przyjść do Ciebie. Ale powiedz słowo, a mój sługa będzie uzdrowiony. Bo i ja, chociaż sam podlegam władzy, mam pod sobą żołnierzy. I kiedy mówię jednemu z nich: Idź! – on idzie, a innemu: Przyjdź! – on przychodzi. A gdy do sługi mówię: Zrób to! – on robi”. Gdy Jezus to usłyszał, zdziwił się i zwracając się do tłumu, który szedł za Nim, powiedział: „Mówię wam, nawet w Izraelu nie spotkałem tak silnej wiary”. A gdy posłańcy wrócili do domu, zastali sługę zdrowego.

POKORA SETNIKA

Dlaczego setnik sam nie prosi Jezusa o uzdrowienie sługi, tylko przekazuje tę prośbę przez innych? Ma wiele zasług, ale będąc człowiekiem pokornym, nie chce się na nie powoływać. Wie, że Jezus ma władzę i moc. Pragnie Go poprosić o uzdrowienie sługi, ale jako przedstawiciel świata pogańskiego prosi o to starszych żydowskich, wyrażając w ten sposób swój szacunek dla Jezusa. Sposób przedstawienia prośby przez setnika to dla nas wzór modlitwy. Świadomi swego oddalenia od Boga przez grzech, też możemy Go pokornie prosić na modlitwie o łaski z pełną ufnością w Jego moc, prosząc o wstawiennictwo swoich przyjaciół czy świętych, wierząc, że tak jak setnika i nas wysłucha.

Panie, dziękuję Ci, że zawsze i z wszystkim zawsze mogę do Ciebie przyjść.

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

**Wtorek,
17 września 2024
Św. Roberta Bellarina,
biskupa i doktora Kościoła,
św. Hildegardy, dziewicy i
doktora Kościoła, św. Zygmunta
Szczęsnego Felińskiego,
biskupa, wspomnienie**

Łk 7, 11-17

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Jezus udał się do pewnego miasta, zwanego Nain; a po-dążali z Nim Jego uczniowie i tłum wielki. Gdy przybliżył się do bramy miejskiej, właśnie wynoszono umarłego – jedyne syna matki, a ta była wdową. Towarzyszył jej spory tłum z miasta. Na jej widok Pan zlitował się nad nią i rzekł do niej: „Nie płacz”. Potem przystąpił, dotknął się mar – a ci, którzy je nieśli, przystanęli – i rzekł: „Młodzińcze, tobie mówię, wstań!” A zmarły usiadł i zaczął mówić; i oddał go jego matce. Wszystkich zaś ogarnął strach; wielbili Boga i mówili: „Wielki prorok powstał wśród nas, i Bóg nawiedził lud swój”. I rozeszła się ta wieść o Nim po całej Judei i po całej okolicznej krainie.

NIEZWYKŁY CUD

Kobieta z miejscowości Nain doznała wielkiej dobroci Pana. Została pocieszona powrotem do życia zmarłego syna. Ten niezwykły cud przejął wszystkich lękiem i podziwem. Wyzwolił w świadkach także wiarę i pamięć zbawczych czynów Boga w historii Izraela: „Bóg nawiedził swój lud”. To, co było znane z historii, uosabia się w Jezusie działającym cuda. Matka z Nain, wdowa, miała tylko jednego syna. W czasach Pana Jezusa nie istniała taka ochrona społeczna, jaka jest dzisiaj. Zabezpieczeniem była rodzina. Jeśli ktoś znalazł się sam (samotna wdowa albo dziecko sierota), jego los był w rękach innych, mógł liczyć tylko na łaskę dobrych ludzi. Kto miał się zająć starzejącą się kobietą, jeśli nie miałaby syna? Ten akt miłosierdzia ze strony Jezusa ratuje więc zarówno syna, jak i matkę, ich wspólną przyszłość, ich więź miłości. Wydarzenie to jest aluzją do innego powrotu do życia Syna - Jezusa, który po trzech dniach zmartwychwstania. On ocali nie tylko naszą doczesność, ale przede wszystkim otworzy nam drogę do nieba.

Panie Jezu, który litujesz się nad każdym człowiekiem potrzebującym Twojej łaski, wskrzeszaj do pełnego życia moje serce, przywracaj mu radość po każdym doświadczeniu smutku śmierci. Amen.

**Środa,
18 września 2024
św. Stanisława Kostki,
zakonnika, patrona Polski,
święto**

Łk 2, 41-52

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Rodzice Jezusa każdego roku chodzili do Jeruzalem na święto Paschy. Gdy miał dwanaście lat, udali się tam zgodnie ze zwyczajem świątecznym. Kiedy wracali po skończonych uroczystościach, młody Jezus pozostał w Jeruzalem, o czym nie wiedzieli Jego rodzice. Myśląc, że jest wśród pielgrzymów, przeszli dzień drogi i szukali Go między krewnymi i znajomymi. A gdy Go nie znaleźli, wrócili do Jeruzalem, szukając Go. Dopiero po trzech dniach znaleźli Go w świątyni. Siedział pośród nauczycieli, przystuchiwał się im i zadawał pytania. Wszyscy, którzy Go słuchali, byli zdumieni bystrością Jego umysłu i odpowiedziami. Gdy Go zobaczyli, zdziwili się. Matka powiedziała do Niego: „Dziecko, dlaczego nam to zrobiłeś? Twój ojciec i ja, pełni bólu, szukaliśmy Ciebie”. On im odpowiedział: „Dlaczego Mnie szukaliście? Czy nie wiedzieliście, że muszę być w tym, co jest mego Ojca?”. Oni jednak nie zrozumieli tego, co im powiedział. Potem poszedł z nimi, wrócił do Nazaretu i był im posłuszny. A Jego matka zachowywała wszystkie te słowa w swym sercu. Jezus wzrastał w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi.

NASZE NAZARETAŃSKIE ŻYCIE

Oddany sprawom Ojca Jezus zostaje znaleziony w świątyni. Potem wraca do Nazaretu, gdzie pełen pokory pracuje i modli się w zaciszu domowym, posłuszny Maryi i Józefowi. Jeśli chcemy odnaleźć Boga w naszej codzienności, bierzmy przykład z Jezusa. Powierzmy swoje życie Maryi, a przez Maryję – Bogu. Duchowo pielgrzymujmy do Nazaretu. Ewangelia zachęca nas, abyśmy odnaleźli naszą własną drogę. Pomoże nam w tym Maryja, bo tajemnica tego miejsca kryje się w Jej sercu. Jej serce rozważa i zachowuje wiele spraw dotyczących zbawienia.

Jezu, proszę o łaski, abym był posłuszny woli Bożej, trwał na modlitwie i sumiennie wykonywał swoją pracę. Święty Stanisławie Kostko, módl się za mną.

Antyrządowe manifestacje w Izraelu

Izrael mierzy się z największymi w historii antyrządowymi manifestacjami. Na ulice wyszło 750 tysięcy osób, które żądają zawieszenia broni w Strefie Gazy, jednak szanse na rozejm z Hamasem są bliskie zeru. Sytuacja zaostrza się również na północnej granicy Izraela z Libanem. W ostatnich dniach doszło tam do wymiany ognia. Izraelskie wojsko odpowiedziało atakami na infrastrukturę Hezbollahu, co jeszcze bardziej destabilizuje sytuację w regionie.

Susza i pożary w Amazonii

Władze 62 brazylijskich gmin położonych na terenie Amazonii ogłosiły do poniedziałku stan klęski żywiołowej w związku z nasilającą się w regionie suszą. Pogłębiającym się niedoborom wody towarzyszą tam liczne pożary lasów. Na terenie gmin, w których ogłoszono stan klęski żywiołowej mieszka ponad 80 tys. rodzin. W efekcie towarzyszących suszy masowych pożarów w Amazonii spłonęło w tym roku już ponad 4 mln hektarów lasów, czyli najwięcej od 2010 roku.

Niezadowoleni polityką migracyjną

Niemieccy chadeccy zerwali rozmowy z rządem w Berlinie na temat wspólnego podejścia do polityki azylowej i migracyjnej. Chadecki blok uważa, że restrykcje zaproponowane przez gabinet Olafa Scholza nie idą wystarczająco daleko. W Niemczech od paru miesięcy toczy się debata na temat zaostrzenia prawa migracyjnego, którą zintensyfikował zamach w Solingen 23 sierpnia br. Zamachowiec, którym okazał się 26-letni Syryjczyk Issa al H., zaatakował nożem ludzi podczas festiwalu, raniąc i zabijając przypadkowych uczestników.

ONZ wzywa do zawieszenia broni

Sekretarz generalny ONZ Antonio Guterres powiedział, że poziom cierpienia i zniszczeń w Strefie Gazy w ostatnich miesiącach przekracza wszystko, co wcześniej obserwowano na tym stanowisku. Dodaje, że ONZ może pomóc w zarządzaniu Strefą Gazy po wojnie, ale wątpi, by zgodził się na to Izrael. Sekretarz generalny ONZ podkreślił, że „jedynym realnym rozwiązaniem” dla regionu jest „rozwiązanie dwupaństwowe”, czyli utworzenie obok Izraela niepodległej Palestyny. Rozwiązanie dwupaństwowe jest popierane m.in. przez USA i UE, ale sprzeciwia się mu jednak obecny rząd Izraela.

Finale 13. edycji Narodowego Czytania. Tegoroczną lekturą jest „Kordian” Juliusza Słowackiego

Para prezydencka zachęca do udziału w Narodowym Czytaniu. To właśnie w tym tygodniu odbył się finał 13. edycji tej inicjatywy. Tegoroczną lekturą jest „Kordian” Juliusza Słowackiego.

Obok Adama Mickiewicza i Zygmunta Krasińskiego, Juliusz Słowacki to najwybitniejszy twórca polskiego romantyzmu. Wydany w 1834 r. w Paryżu „Kordian” jest dramatem odnoszącym się do walki Polaków z caratem.

Czytanie lektury z udziałem prezydenta Andrzeja Dudy, Pierwszej Damy Agaty-Kornhauser Dudy i zaproszonych gości odbędzie się tradycyjnie w Ogrodzie Saskim w Warszawie. Wydarzenie rozpocznie się o godz. 11.00

W nagraniu opublikowanym w mediach społecznościowych para prezydencka zachęcała wszystkich

do udziału w Narodowym Czytaniu.

– To właśnie „Kordian” jest lekturą tegorocznego odśrodkowego Narodowego Czytania. Jak co roku, chcemy serdecznie zaprosić wszystkich naszych rodaków w Polsce i za granicą do udziału w tej wyjątkowej akcji – mówił Andrzej Duda.

– Spotkamy się podczas wspólnej lektury, żeby odczytać „Kordiana” na nowo, ale też pobyć ze sobą w gronie rodziny, przyjaciół i znajomych – zachęcała Agata Kornhauser-Duda.

– I żeby znowu poczuć, jak bardzo kanon polskiej literatury wzmacnia i jednoczy wspólnotę Polaków na całym świecie – dodał prezydent.

Narodowe Czytanie po raz pierwszy odbyło się w 2012 roku. Była to wspólna lektura „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. Inicjatywa jest objęta honorowym patronatem pary prezydenckiej.

Narodowe Czytanie po raz pierwszy odbyło się w 2012 roku. Była to wspólna lektura „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. Inicjatywa jest objęta honorowym patronatem pary prezydenckiej.

Siedem osób podejrzanych o przygotowywanie zamachu na papieża

Siedem osób zostało zatrzymanych w Indonezji w związku z podejrzeniem o przygotowywanie zamachu w czasie wizyty papieża. Według mediów przesłuchano je 2 i 3 września w Dżakarcie, Bogorze i Bekasi. Rzecznik policji, płk Aswin Siregar powiedział, że śledztwo w tej sprawie wciąż trwa i na razie nie można stwierdzić, że zatrzymani znali się lub należeli do jednego ugrupowania terrorystycznego.

Chodzi o osoby wskazane policji przez obywateli, którzy zauważyli pogroźki terrorystyczne rozsiewane przez nie w internecie w odpowiedzi na przyjazd papieża. Była wśród nich groźba wywołania pożaru.

Według najpoczytniejszego singapurskiego dziennika „Straits

Times” jeden z zatrzymanych posiadał łuki i strzały, drona, a także ułotki tak zwanego Państwa Islamskiego. Inna osoba należy – według tego źródła – do tej samej grupy islamskich terrorystów, której członek dwukrotnie dźgnął nożem indonezyjskiego ministra bezpieczeństwa Wiranto w 2019 r.

Domniemani terroryści mieli

być niezadowoleni z zapowiedzianej wizyty papieża w meczecie Istiqlal w Dżakarcie, a także z apelu ministerstwa spraw religijnych do kanałów telewizji państwowej, aby nie przerywały transmisji papieskiej mszy zwyczajowym wezwaniem do wieczornej modlitwy muzulmańskiej, emitując je jedynie w formie tekstowej na tzw. pasku.

Prezydent A. Duda wręczył odznaczenia państwowe sportowcom, którzy zdobyli medale podczas igrzysk olimpijskich w Paryżu oraz trenerom

Prezydent Polski Andrzej Duda wręczył odznaczenia państwowe sportowcom, którzy zdobyli medale podczas igrzysk olimpijskich w Paryżu oraz trenerom. Uroczystość odbyła się przed południem w Pałacu Prezydenckim. Biało-czerwoni wywalczyli 10 medali, w tym jeden złoty, cztery srebrne i pięć brązowych.

Prezydent Andrzej Duda podziękował sportowcom za wielkie emocje podczas sportowej rywalizacji.

– Byłem blisko tych emocji. Patrzyłem na Państwa twarze. Dziękuję za to ogromnie w imieniu

Rzeczypospolitej, że tyle serca i siły włożyliście w to, by osiągnąć ten wielki sukces – także dla nas. Oczywiście każdy sportowiec walczy dla siebie, dla swoich najbliższych, dla drużyny, ale to jest też walka dla Rzeczypospolitej, a tym samym dla nas wszystkich, którzy cieszymy się z Państwa sukcesów. Dziękuję za to ogromnie – podkreślił prezydent RP.

Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczeni zostali m.in. lekkoatletka Natalia Kaczmarek i siatkarz Bartosz Kurek.

W imieniu sportowców głos zabrał kapitan polskiej reprezentacji w piłce siatkowej.

– Nie ma nic piękniejszego niż reprezentowanie kraju, który docenia, wspiera i promuje sport, promuje nas. Nie ma nic piękniejszego niż bycie docenionym za swoją ciężką pracę. Serdecznie gratuluję moim koleżankom i kolegom tego odznaczenia. Mimo że nasza misja Paryż 2024 dobiegła końca, to nasza misja jako ambasadorów sportu dopiero się rozpoczyna. Mogę zaświadczyć, że tę misję postaramy się wypełnić jak najlepiej – powiedział Bartosz Kurek.

Siatkarze przekazali prezydentowi koszulkę i piłkę z igrzysk olimpijskich. W klasyfikacji medalowej Polska zajęła 42. pozycję.

Górnicy i energetycy protestowali w Warszawie

Górnicy i energetycy z zakładów Enei protestowali w Warszawie. Domagają się natychmiastowych rozmów o przyszłości swoich miejsc pracy oraz bezpieczeństwie energetycznym Polski. Górnicy i energetycy z kopalni węgla kamiennego Bogdanka oraz elektrowni Koźnice i Połaniec zmanifestowali pod siedzibą Ministerstwa Aktywów Państwowych. Główny postulat: czynny udział strony pracowniczej w dekarbonizacji gospodarki.

Wincenty Witos patronem dworca PKP

Dworzec kolejowy w Tarnowie otrzymał imię Wincentego Witosa. 9 września 2024 r. odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą nowemu patronowi dworca. Budynek dworcowy w Tarnowie powstał w latach 1906-1910.

Poziom wody w Wiśle obniża się

Poziom wody w Wiśle w Warszawie obniżył się do 25 cm, ustanawiając nowy rekord. Poprzedni najniższy w historii poziom wody w Wiśle w stolicy Polski zanotowano w 2015 roku. Według przedstawiciela IMGW główną przyczyną pogorszenia sytuacji jest susza. Wisła nie jest jedyną rzeką w Polsce, w której brakuje wody. Do chwili obecnej IMGW wydało w całym kraju czterdzieści siedem ostrzeżeń przed suszą hydrologiczną.

Mobilny Przystanek Historia ponownie rusza w Polskę

3 września 2024 roku w swoją kolejną trasę wyruszył Mobilny Przystanek Historia. Tym razem odwiedzi 10 miast w całej Polsce, a w każdym mieście zatrzyma się na aż 3 dni. Wejście jest darmowe. Jest to unikalna szansa na zapoznanie się z szeroką gamą gier i aplikacji stworzonych przez Biuro Nowych Technologii IPN.

Od września rozszerzony program szczepień przeciw HPV

Od 1 września powszechny program szczepień przeciw HPV został rozszerzony i objął dzieci od 9. do 14. roku życia. Zmiany umożliwiają również wykonanie szczepień we wszystkich jednostkach POZ (Podstawowa opieka zdrowotna), które realizują szczepienia ochronne, jak też realizację szczepień przez POZ w szkołach podstawowych. Zmiany mają na celu zwiększenie dostępności do szczepień przeciw HPV. Dlatego też realizacja szczepień przeciw HPV w ramach programu jest możliwa we wszystkich POZ, które realizują szczepienia ochronne.

DOBRE RADY NIE OD PARADY

Jak nauczyć się czerpać radość z ponurych jesiennych dni?

Lato żegna nas już machając jeszcze tęsknie na pożegnanie, a my, niestety musimy się z tym pogodzić. Nadchodzą dni chłodniejsze, ciemniejsze, pochłonięte pracą i obowiązkami. Ale jesień da się lubić, jeśli tylko znajdzie się na to odpowiednie sposoby. Oto kilka z nich:

- Jesień to bogactwo smaków
- Kulinarne cuda, które możemy wyczarować z sezonowych warzyw i owoców są jednym z najlepszych i niezwykle charakterystycznych aspektów jesieni. Natura sprytnie to wymyśliła, że po orzeźwiających owocach i warzywach lata, przychodzi pora na te rozgrzewające, świetnie komponujące się z korzennymi przyprawami, w których kwasowość ustępuje miejsca słodyczy. Jesień to także pora liściastych warzyw, dostarczających mnóstwo wartości dla naszego organizmu.
- Jesień to... grzybobranie
- Kiedyś, po kilku deszczowych dniach, wręcz obowiązkiem było udać się o świcie do lasu w poszukiwaniu grzybów. Warto powrócić do tych tradycji. Taki spacer nie tylko nas dotleni i doda energii, ale również sprawi mnóstwo satysfakcji, gdy na naszej drodze staną dorodne kapelusze borowików czy podgrzybków. Suszone grzyby wzbogacą smak naszych sosów i zup przez całą zimę.
- Jesień to doskonały czas na wakacje poza sezonem
- O ile nie przeszkadza nam rok szkolny, warto zastanowić się nad przedłużeniem sobie nieco wakacji właśnie jesienią. Planując urlop na jesień unikniemy męczących tłumów, a także zawrotnych temperatur, z których słyną kraje południowe. Opustoszałe plaże zapewnią spokojny wypoczynek, a jesiennie słońce będzie łaskawe dla naszej skóry.
- Jesienią herbata smakuje lepiej!
- Po hektolitrach wody i lemoniady wypitej podczas upalnych dni, wraca sezon na ciepłe napoje. Chanoyo to japońska ceremonia parzenia herbaty będąca skomplikowanym rytuałem. Każdy ruch, naczynie, a nawet temat do rozmów jest narzucony przez szczegółowe reguły.
- Nie popadając jednak w skrajności, warto zainspirować się estetycznym, wręcz duchowym podejściem Japończyków do tego naparu. Stwórzmy swój własny mały rytuał, zarezerwujmy miłą chwilę dnia, którą poświęcimy tylko sobie. Śliczny, ulubiony kubek czy filiżanka i dodatki smakowe (np. rozgrzewający imbir czy miód) potrafią odmienić zwykłą herbatę. A jeśli dodamy do tego kawałek ciasta ze śliwkami to po jesiennym melancholii nie będzie śladu.

Z PÓLKI FILMOWEJ

Festiwal filmu polskiego 2024

Instytut Polski w Wilnie zaprasza wszystkich miłośników kinematografii na pokazy najlepszych polskich filmów. Projekcje polskich produkcji odbędą się w ramach Festiwalu Filmu Polskiego w dn. 25 września – 6 października 2024 r. w kinach „Multikino” i „Skalvija” w Wilnie oraz w Centrum Kultury w Solecznikach. Będzie to uczta dla oczu i uszu i na pewno każdy znajdzie tam coś dla siebie. Pełny program znaleźć można na stronie lenkukinas.lt, a oto kilka najciekawszych pozycji:

- „Czerwone Maki” (reż. Krzysztof Łukaszewicz) - to pierwszy polski film fabularny o słynnej i zwycięskiej bitwie o Monte Cassino. Historia bitwy ukazana z perspektywy młodego chłopaka – Jędrka, który przeszedł przez łagrowe piekło i opuścił Rosję wraz z Armią Andersa jako jedna z tysięcy sierot. Czas niewoli zmienił go z chłopca z dobrej rodziny w kombinatora i drobnego złodziejzka, który zrobi wszystko, aby przetrwać. Wkrótce na froncie ma dojść do decydującego ataku na broniony przez niemieckie oddziały klasztor położony na wzgórzach Monte Cassino – ta spektakularna bitwa zadecyduje o życiu wielu żołnierzy i dalszym ataku armii aliantów we Włoszech oraz zmieni na zawsze życie Jędrka. Wyścig z czasem, pełen napięcia proces planowania natarcia i ogromny ciężar nieodwracalnych decyzji podejmowanych przez dowódców II Korpusu czynią z „Czerwonych maków” kino pozostawiające niezapomniane emocje, a bohaterstwo polskich żołnierzy, którzy zdobyli Monte Cassino, zyskuje nareszcie właściwe upamiętnienie.

Pokazy filmu odbędą się 28 września o godz. 19:00 oraz 1 października o godz. 14:00 w kinie Multikino.

- „Niebezpieczni dzentelmeni” (reż. Maciej Kowalski) – kryminalna komedia w gwiazdorskiej obsadzie, która przenosi widzów do Młodej Polski, do początku XX wieku i ukazuje w sposób satyryczny świat, do którego dostęp mieli tylko wybrani. Tadeusz Boy-Żeleński, Witkacy, Joseph Conrad i Bronisław Malinowski budzą się po mocno zakrapianej, całonocnej imprezie. Głowy pękają im od kaca, nikt nic nie pamięta, a sytuacji nie poprawiają znalezione na podłodze zwłoki nieznanego mężczyzny. Dodatkowo, do drzwi domu dobijają się właśnie stróż prawa, a to dopiero początek kłopotów. Rozpoczyna się wyścig z czasem, w którym bohaterowie muszą uwolnić się nie tylko od podejrzeń, ale także od równie niebezpiecznych środowiskowych plotek i jak najszybciej wyjaśnić zagadkę tajemniczej śmierci.

Pokazy filmu odbędą się 27 września o godz. 19:00 (Multikino), 30 września o godz. 19:10 (Skalvija) oraz 5 października w Centrum Kultury w Solecznikach.

ZE SŁOWEM ZA PAN BRAT

Babie lato

Dlaczego BABIE i dlaczego LATO? Co wspólnego z babą i z latem mają „niteczki pajęczyny unoszone przez wiatr w pogodne, jesiennie dni” lub takie właśnie „pogodne dni wczesnej jesieni”? Pierwsza hipoteza wiąże się z konotacjami rzeczownika baba. Baba to stara kobieta. Lato to druga pora roku. Babie lato w znaczeniu „jesień” to zatem takie „stare, przestarzałe lato”. Druga hipoteza, sygnalizowana w wielu źródłach (Brückner, Kopaliński), wywodzi nazwę BABIE LATO w znaczeniu „jesień” od nazwy BABIE LATO w znaczeniu pajęczyny. Skojarzenia wiązałyby się wówczas z wyglądem pajęczynowych nitki: długie, wiotkie i srebrzystosiwe jak włosy starej kobiety, a więc – baby. Według trzeciej hipotezy (Gloger) nazwa BABIE LATO kładzie tutaj nacisk na konotacje kulturowe. Jak pisze Gloger w „Encyklopedii staropolskiej” (I, 9394): „(...) Pajęczyna ta, w podaniach ludu polskiego, jest przędzą z wrzeciona Matki Boskiej, rzuconą na ziemię, aby przypomnieć gospodyniom czas roboty koło przędziwa i potrzebę okrycia biednych sierot na zimę”. Byłyby to zatem nitki dla gospodyń, czyli dla bab.

KRZYŻÓWKA z nagrodą 1278

Rozwiązanie-hasło prosimy nadsyłać (lub telefonicznie) do 17 września 2024 r. na adres redakcji: 09318 Wilno, Rinkinės 50, p. 501

ze stolicą w Ottawie		wymarły gad lądowy		podział jądra komórkowego		paragon		jadłospis
zeglarska lina							15	
zespół urzędów radiofonicznych			14					
				kobieta		poniesione wydatki		Matejko lub Picasso
	3							
najwyższy punkt wystawy, muzeum					4		12	21
uznana za winną	dawka	wypełnia rurkę				zdrobniale od Alicja		drzewo iglaste
						wrzątek		
		5						
zagadka rysunkowa	księgoznawca		uluda owocowy ogród		19			6
						gra na scenie		
		16						
fatamorgana						"zdrowy" grzyb		10
model volks-wagena	zadowolenie, pociecha		odrzucenie propozycji			pospolita ryba morska	wykłada zagadnienia o Bogu	rodak
				17		7	9	
Janusz ... lekko-atleta								kłocki dla dzieci małych i dużych
żelazny pręt nie w duecie						ziemia uprawna		
		2						20
dostawa kij, gruba laska						strój sędziego		
			13			naramiennik		18

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie - myśl G. C. Scaligera.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Rozwiązanie krzyżówki nr 1277. Kosmos to laboratorium.

Nagrodę wylosował Krzysztof Kupcewicz z miejscowości Doliny w rejonie wileńskim. Nagroda jest do odebrania w Domu Prasy (Laisvės pr. 60) w ciągu 30 dni kalendarzowych.

Stronę przygotowała Monika Urbanowicz

Drugie życie dworku w Mazuryszkach

Dokończenie ze s. 1
Siedmioletniej Wacław Jasiński?

Urodził się 2 lutego 1934 roku we wsi Dąbrowciszki, w rejonie wileńskim. Rodzice, Józef Jasiński i Rozalia z domu Jodis, byli rolnikami.

Dyrektor Wacław Jasiński z żoną Ireną

Dbali oni o należyte wykształcenie swych dzieci: Wacława i Stanisława. Wacław po ukończeniu 4-letniej

skiej Szkoły cieszył się autorytetem wśród nauczycieli i uczniów. Dbał o szkołę, był dobrym i wymagającym pedagogiem. W roku 1964 został przeniesiony na stanowisko dyrektora Szkoły Średniej w Rukojniach, gdzie nadal pracował nie szczędząc swych sił i zdrowia. Funkcje dyrektora w Mazuryskiej Szkole zaczął pełnić Franciszek Szumski. W nowym miejscu pracy Wacław Jasiński swoją kompetencją i uwagą do drugiego człowieka zdobywał szacunek wśród uczniów i poważanie wśród nauczycieli. Miał mnóstwo planów, zamierzeń...

Pamięć wciąż żywa

Nagła i niespodziewana śmierć 19 sierpnia 1970 roku zabrała oddanego wychowawcę i pedagoga, pozostawiając niedokończone zamiary, niespełnione marzenia... Prostota w traktowaniu zwykłego, prostego człowieka – takim pozostał w pamię-

Absolwenci Mazuryskiej Szkoły Ośmioletniej wraz z dyrektorem Franciszkiem Szumskim

szkoły w Rostynianach, 5 i 6 klasy ukończył w Korwiu. W 1948 r. kontynuował naukę w Wilnie w Szkole Średniej Nr. 5 na Antokolu, uprzednio eksternem zaliczył 7. klasę tejże szkoły. W roku 1953 tu zdał maturę i rozpoczął studia na Uniwersytecie Wileńskim na kierunku fizyka i matematyka, który, co należałoby podkreślić, ukończył z wyróżnieniem. Miał propozycje wykorzystania swej wiedzy na niwie naukowej, ale zawsze pociągała go szkoła z chłonnymi wiedzą uczniami, wiedział, że jego powołaniem jest praca u podstaw. Jeszcze będąc na ostatnim roku studiów rozpoczął wykładać matematykę w Agrozootekniku w Bujwidziskach, potem była praca w Szkole Średniej Nr. 2 na Zwierzynku. Po ukończeniu studiów został skierowany do szkoły siedmioletniej w Mazuryszkach, gdzie blisko 6 lat pełnił obowiązki dyrektora.

Wymagający pedagog

W owym czasie był jednym z pierwszych w rejonie wileńskim, którzy mogli się szczycić wyższym wykształceniem. Nigdy nie wstąpił do partii, z tego powodu miał niemało kłopotów. Pisywał artykuły dotyczące tematyki szkolnej do ówczesnego „Czerwonego Sztandaru”. Znajdował też czas na rozwijanie swoich zainteresowań, był wśród pierwszych aktywnych członków powstałego w 1955 roku zespołu „Wilia”. W czasie pracy w Mazury-

kiś ciepły, ludzki dyrektor. Potem wzięliśmy mnie do Mazuryszek na swym motocyklu „Mińsk”, pokazał szkołę, pokój, w którym razem zamieszkaliśmy. Trochę pogadaliśmy o sobie i w końcu powiedział, że rok odpracuję w klasie początkowej, a potem już będzie miejsce, jako geografa i biologa. Zgodziłem się, bo tak właśnie wyobrażałem dyrektora.

Pamiętam pierwsze dni pracy, kiedy przyszedłem ze łzami w oczach, bo te dzieci nie znały gramatyki, pisały z błędami itd. I wtedy Wacek powiedział: „Winszuję z chrztem pedagogicznym. Dobrze, że się martwisz, ale ja wiem i daję ci gwarancję, że po tygodniu już będziesz po lekcjach się uśmiechać. Dzieci nie są winne – winni są nauczyciele – a przed tobą pracowali słabo, źle, dlatego przyjąłem ciebie, aby ich ratować.”

Lubiany przez uczniów, szanowany przez rodziców

Od tego momentu zacząłem jeszcze więcej się starać – nie mogłem „podprowadzić” człowieka, który mi tak zaufał. Miałem zaszczyt pracować pod kierownictwem wybitnego pedagoga przez trzy lata. W tym okresie poznałem Wacka (tak nazywaliśmy go) bardzo dobrze. Był to pedagog przez duże „P”. Pamiętam jak mi tłumaczył, że nauczyciel musi kochać ucznia i jemu służyć wiedzą i poradą. Był bardzo lubianym przez uczniów, miał duży autorytet wśród rodziców. Pamiętam, że gdy nauczyciele kupili do szkoły telewizor (a to był wówczas bardzo rzadki luksus), zapraszał rodziców na telewizję (2 godziny trwały transmisje), potem rozmowy, dyskusje... Kolektyw nauczycielski był cudowny – to była jedna rodzina. Często chodziliśmy na herbatę (bo kawy w tym czasie nie było) „na pogaduszki”. Czasem przy okazji Zaduszek, Wigilii Bożego Narodzenia czy lanego poniedziałku urządzaliśmy wzajemnie kawę. Naszemu „gospodarzowi” pewnego razu nocą zatarasowaliśmy w domu drzwi, przeniesiliśmy płot.

Był nie do pokonania

Jego credo życiowe – to były stare szlachecko-rycerskie: Bóg – Honor – Ojczyzna. I chociaż to były lata 60, to w szkole naszej ateizmu

nie było; dużo mówiło się o Polsce, wielkich Polakach. Wacek był nie do pokonania. Wszystkie zebrania, rady pedagogiczne, stoiska, hasła były tylko w języku polskim.

Jako dyrektor był wymagający. Wymagał od siebie, lecz wymagał i od innych. Często sprawdzał plany lekcyjne, wizytował lekcje, godziny wychowawcze. Po tym zawsze były rozmowy, zaczynał od „dobrych stron”, a potem radził, co można byłoby zrobić inaczej. Serdeczność i taktyczność tych rozmów przynosiły dobre wyniki.

Udzielał się społecznie. Przy szkole często na święta organizował występy, koncerty (sam był jednym z pierwszych organizatorów zespołu „Wilia”). Chodziliśmy z

pachniała farbą i kwiatami, bo wokół szkoły było dużo rabatek, które najczęściej doglądał sam dyrektor.

W ogóle był bardzo lubianą i poważaną osobowością. Był dyrektorem i człowiekiem, którego chciało się naśladować i choć trochę być podobnym do niego. Takiego znałem, pamiętam i zawsze będę pamiętał.”

Pokłosie wspaniałej pracy

Przy okazji wypadu podziękować wszystkim pracownikom Samorządu Rejonu Wileńskiego, którzy przyczynili się do zruszenia z martwego punktu prac nad zachowaniem oryginalnego pałacyku, gmachu byłej szkoły w Mazuryszkach i przygotowali jego renowację.

Dworek w Mazuryszkach przed rozpoczęciem prac renowacyjnych

„agitbrigadą” do Szyłan, Kaplicznik, Ciechanowiszek. Zimą po lekcjach na nartach wędrowaliśmy do szkoły w Płocieszkach, gdzie dyrektorem był Władek Tomaszewski, jeździliśmy do Agrozootekniku w Bujwidziskach, gdzie była nauka tylko w języku polskim.

Zaradny gospodarz

Wacek był także świetnym gospodarzem! W tamtych czasach ogólnego deficytu potrafił zdobyć wszystko co trzeba, żeby szkoła dobrze wyglądała, a remont wykonany przedterminowo – tuż po zakończeniu roku szkolnego. Pierwszy brał się za łopatę, pędzel, wałek (a propos, wałek swojej roboty, bo jeszcze wałków nikt nie widział), a my pozostaliśmy za jego przykładem szliśmy. W przeciągu tygodnia remont był zazwyczaj zakończony. Szkoła zawsze na 1 września wyglądała odnowiona,

Do tego, że gmach szkoły przetrwał okres powojenny, jak najbardziej przyczynił się Wacław Jasiński, jak również spadkobierca na stanowisku dyrektora szkoły przez kolejne kilka lat Franciszek Szumski. To dzięki nim wielu wychowanków szkoły ukończyło starsze klasy w szkołach Wilna i zdobyło wyższe wykształcenie, zasilając szeregi inteligencji polskiej, której tak brakowało po dwóch falach repatriacji powojennej (1945, 1956-58). Józef Michalkiewicz, Adolf Sadkiewicz, Jadwiga Michalkiewicz, Wacław Kocietowicz, Jan Sienkiewicz... tę listę można kontynuować. To swojego rodzaju pokłosie wspaniałej pracy wybitnych a zarazem skromnych pedagogów jakimi byli Wacław Jasiński i Franciszek Szumski.

Opracował
Michał Treszczyński
Fot. archiwum autora

Spotkanie absolwentów w Ciechanowiszkach po 50 latach od ukończenia szkoły

Zaproszenie na wieczór poetycki Edmonta Wołochowicza

Wyjątkowe spotkanie

Już po raz trzeci wileński poeta Edmont Wołochowicz ma zaszczyt zaprosić swego czytelnika i sympatyka na wieczór autorski. Wydarzenie odbędzie się 29 września o godzinie 16:00 w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

Tegoroczny wieczór poetycki będzie wyjątkowy, różniący się od poprzednich spotkań sprzed dwóch i trzech lat. W tym czasie Edmont Wołochowicz wydał nowe zbiory poezji, takie jak: „Życie to iskierka”, „Zakręty życia naszego”, „Wiosna przyjdzie”, „A życie biegnie”, „Płyną

naszej Wilii wody”, „Czas robi swoje”, „Ludzkie lata” oraz „Muzyka Mozarta”. Ponadto, ukazał się trzeci tom aforyzmów i sentencji zatytułowany „To nic, że sady jesienią nie kwitną”, który, podobnie jak poprzednie, zawiera życiowe sentencje i aforyzmy. Autor przyznaje, że krótkie, filozoficzne zdania są jego ulubioną formą twórczości.

Niektóre z tych tomików zostały przetłumaczone na język litewski: „Žmogaus metai”, „Viskas bus gerai” oraz „Niekis, kad rudenį nežydi sodai”.

Edmont Wołochowicz, znany

wcześniej jako przedsiębiorca i założyciel spółki „Lindra” oraz prezes spółki PZU Lietuva, zaskoczył wielu swoją poetycką pasją. Jak sam mówi, poezja była zawsze obecna w jego życiu, a pisał już od wczesnej młodości „do szuflady”.

Wiersze Wołochowicza poruszają swoją szczerością, szczególnie gdy opowiadają o jego wsi Wojdagi w rejonie solecznickim, związkach rodzinnych i dawnych historiach rodowych. Jest uważnym obserwatorem natury, ma poczucie humoru, radość życia i optymistycz-

ne spojrzenie na świat.

Wstęp na wieczór poetycki jest wolny. Oprócz prezentacji twórczości, wystąpi „Kapela Wileńska”, a

podczas spotkania będzie można porozmawiać z autorem i innymi uczestnikami wieczorku literackiego. **Inf. wł.**

Muzeum Adama Mickiewicza zostało zamknięte na czas remontu

Oferta alternatywnych zajęć

Muzeum Adama Mickiewicza przy Uniwersytecie Wileńskim (UW), znajdujące się przy ulicy Bernardinų 11, zostało zamknięte na czas remontu, a jego ponowne otwarcie planowane jest na koniec 2025 roku. Do czasu zakończenia remontu muzeum będzie oferować alternatywne zajęcia.

Podczas remontu infrastruktura muzeum zostanie zreorganizowana i odnowiona, a warunki zostaną zapewnione dla właściwej ekspozycji dóbr muzealnych i świadczenia usług dla odwiedzających. Po zamknięciu muzeum normalna działalność będzie kontynuowana w innych przestrzeniach UW.

„Cieszymy się, że po remoncie będziemy mogli przywitać odwiedzających w odnowionym muzeum. Ponad stuletnie muzeum stało się ważną przestrzenią kulturalną, upamiętniającą dziedzictwo poety Adama Mickiewicza i jego otoczenia, opowiadającą historię wielokul-

turowego Wilna. Naszym celem jest stworzenie muzeum, które będzie nie tylko miejscem spotkań kultury, historii i literatury, ale także przykładem współpracy międzykulturowej. Dlatego jesteśmy bardzo wdzięczni Rzeczypospolitej Polskiej za zaufanie i wkład w projekt” – mówi dyrektorka muzeum UW Monika Ramonaitė.

Do zakończenia remontu odwiedzający mogą nadal uczestniczyć w tradycyjnych Środach Literackich oraz w organizowanych przez muzeum wycieczkach poświęconych poznaniu A. Mickiewicza i jego otoczenia, a także odkrywaniu Wilna w pierwszej połowie XIX wieku, jego życia kulturalnego i literackiego. Jesienią planowane jest otwarcie w kościele św. Janów przy UW tymczasowej wystawy poświęconej A. Mickiewiczowi. Na wystawie odwiedzający będą mieli okazję bliżej poznać poetę i jego twórczość.

Remont jest finansowany przez UW i Rzeczpospolitą Polską. Dużą

część środków przekazało Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na

wówczas wileński działacz kulturalny i historyk Jan Konrad Obst. Muzeum mieści się w mieszkaniu, w którym Adam Mickiewicz przygoto-

Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Założone w 1911 roku Muzeum Adama Mickiewicza nadal działa w tym samym miejscu w Wilnie, przy ul. Bernardinų 11. Założył je znany

wywał do druku swój słynny poemat historyczny „Grażyna”. W tym domu mieszkali również znani przyjaciele Mickiewicza: filolog Józef Jeżowski, geolog Ignacy Domeyko oraz poeta

i tłumacz Antoni Edward Odyniec.

Obecnie muzeum jest przestrzenią, w której pielęgnowana jest polsko-litewska działalność międzykulturowa, podtrzymywane są stare i tworzone nowe tradycje: odbywają się różne wydarzenia kulturalne i edukacyjne, prowadzone są wycieczki, badania historii i kultury Wilna XIX wieku, gromadzone są dobra muzealne związane z A. Mickiewiczem i jego otoczeniem. Muzeum posiada bogatą kolekcję dóbr muzealnych, przypominających o życiu kulturalnym A. Mickiewicza i jego otoczenia oraz Wilna XIX wieku. Remont zapewni odpowiednie warunki do eksponowania tych dóbr, tworzenia nowoczesnych i atrakcyjnych dla odwiedzających wystaw, współpracy z innymi muzeami oraz sprowadzania z innych państw unikalnych eksponatów związanych z życiem poety.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej Muzeum UW oraz na profilu Facebook.

Początek roku szkolnego w Gimnazjum im. St. Moniuszki w Kowalczukach

Modlitwa o pomyślność

„Był plecak na plecach i były walizki, a teraz wakacje skończone. Tornistry i teczki czekają na wszystkich i zaraz zawoła dzwonek”.

Inauguracja roku szkolnego w Gimnazjum im. Stanisława Moniuszki w Kowalczukach tradycyjnie rozpoczęła się Mszą św., którą celebrował ksiądz proboszcz Henryk Namowicz w kościele pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego. Społeczność gimnazjalna modliła się o pomyślność nowego roku szkolnego.

Po nabożeństwie wróciliśmy do gimnazjum, gdzie odbyła się świąteczna uroczystość. Na apelu powitano wszystkich zebranych: uczniów, rodziców, nauczycieli oraz pracowników gimnazjum. Swoją obecnością zaszczylił nas również radny Samorządu Rejonu Wileńskiego Stanisław Zajankowski. Głos zabrała dyrektorka gimnazjum Katarzyna Macuk. Przywitała w

szczególny sposób pierwszoklasistów, dzieci z grupy przygotowawczej i ich rodziców oraz wszystkich nowo przybyłych uczniów.

Jak co roku, uczniowie klasy 1 otrzymają wyprawki szkolne, ufundowane ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Republiki

Polskiej za pośrednictwem Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego w ramach projektu „Bon Pierwszaka”. Bez prezen-

tów nie zostali i inni uczniowie. Po uroczystości każdy uczeń otrzymał upominki ufundowane przez Legionowskie Stowarzyszenie AMICUS, za co z całego serca dziękujemy naszym sponsorom. Nie zapomniano także o złożeniu kwiatów u stóp figury Matki Bożej.

W tym roku po raz kolejny społeczność gimnazjalna wzięła udział w projekcie „Wspólny kwiatek dla Hospicjum” inicjowany przez Wspólnotę Hospicjum błogosławionego księdza Michała Sopočki w Wilnie.

Podczas apelu nie zabrakło dobrej muzyki, piosenek, życzliwych słów dla uczniów, nauczycieli. Na zakończenie apelu zadzwonił pierwszy dzwonek, który zawołał wszystkich do swoich klas z wychowawcami na pierwszą lekcję wychowawczą.

Lucja Podworska,
wychowawczyni klasy IV G

Sierpień 1944

Nie tylko Anders

Lato 1944 r. przyniosło wydarzenie, które dodały otuchy podbitym narodom Europy. 4 czerwca Amerykanie wkroczyli do Rzymu, a dwa dni później rozpoczęła się największa operacja desantowa – lądowanie w Normandii.

Armia Czerwona doszła pod koniec lipca przez Białoruś i wschodnie tereny Rzeczypospolitej aż do Wisły. W sierpniu przełamany został opór niemiecki we Francji i alianci ruszyli na wschód, wywołując entuzjazm wyzwolanych Francuzów, Belgów i Holendrów. Tylko Polacy nie mieli powodów do radości. Sowietci zdradziecko więzili żołnierzy Armii Krajowej w Wilnie i we Lwowie. Ogarniętą powstaniem, krwawiącą Warszawę Stalin pozostawił na łup Niemcom. A jednocześnie 2 Korpus Polski po zdobyciu Monte Cassino wyzwolił Ankone i przełamał linię Gotów we Włoszech. 1 Dywizja Pancerna odniosła zwycięstwo pod Falaise i jak burza ruszyła przez Francję do Bredy i Gandawy.

Po wrześniowej tragedii i kapitulacji Francji ocaleni żołnierze 10 Brygady Kawalerii przedarli się do Wielkiej Brytanii. Tam generał Maczek potrafił zorganizować oddział jeszcze większy – całą dywizję pan-

cerną! Na przełomie lipca i sierpnia 1944 r., kiedy 1 Dywizja Pancerna ruszyła do Normandii, liczyła 885 oficerów i 15210 szeregowych oraz 381 czołgów Sherman.

25 lipca dowództwo alianckie podjęło wielką operację, będącą próbą zniszczenia wojsk niemieckich, zaś decydujące natarcie – w którym wzięli udział Polacy – rozpoczęło się 7 sierpnia. W tym czasie Grupa Armii feldmarszałka von Klugego pod miastem Falaise wpadła do kotła, który żartobliwie otrzymał nazwę butelki i właśnie tę butelkę mieli zakorkować Polacy.

Zadanie okazało się nader trudne i kosztowało wiele ofiar. Nasze oddziały walczyły ze zdeterminowanymi, a przy tym świetnie uzbrojonymi Niemcami, którzy na ogół przewyższali siłą ognia, liczebnością, a wreszcie doświadczeniem. Dywizja polska i dywizja kanadyjska walczyły z trzema dywizjami wroga.

Zmagania w bitwie pod Falaise

dzieli się na trzy fazy. W pierwszej, która trwała do 15 sierpnia, próbowano przełamać obronę niemiecką wzdłuż szosy Caen-Falaise. Polacy z 10 Brygady Kawalerii atakowali początkowo z nadmierną brawurą, co przypłaciли dotkliwymi stratami. Dowódca 2 Pułku Pancernego ppłk Stanisław Koszutski wspominał: „Pierwsze pociski nieprzyjaciela szczerbią pierwszą linię czołgów. Wkrótce pali się, strzelając rakietami amunicji, cała pierwsza linia. Dowódca szwadronu ma jeden rozkaz – naprzód. Szarżuje druga linia – wchodzi na niemiecką linię, rozjeżdżając jej działa – ginie jednak

tak jak pierwsza rozbita pociskami... Strzela ogień z trafionych czołgów. Ludzie wyskakują z płonących czeluści. Żywi wyciągają rannych. Palą się na nich kombinezony jak pochodnie. Biegają tak długo, aż nie zostaną skoszeni serią z niemieckiego karabinu maszynowego. Buchają płomienie również z czołgów niemieckich”.

15 sierpnia zdobyto przyczółek nad rzeką Dives i następnego dnia oddziały 10 Brygady Kawalerii Pancernej oraz 3 Brygady Strzelców rozpoczęły natarcie w kierunku miasta Trun, a następnie na Chambois. Do 19 sierpnia Polacy zdobyli wzgórze Mont Ormel, które nazwano „Maczugą”, oraz Chambois. Niemcy zostali otoczeni między rzekami Orne i Dives, w kotle o wymiarach 10 na 12 km., mając tylko wąskie przejście między pozycjami aliantów.

Jak wspominał por. Jacek Bartel: „Żołęgi nie mogą uwierzyć własnym oczom, bowiem w odległości zaledwie kilkudziesięciu metrów, w małym wykopie biegnie droga, zapchana, wóz przy wozie... Pierwszy otwiera ogień 2 szwadron, znajdujący się najbliżej, bo około 40 metrów od kolumny. Skuteczny ogień niszczy grupę samochodów pancernych, które tarasują drogę następnym pojazdom. Zaskoczenie było tak wielkie, że dwie pantery, które nie zdążyły przyjąć walki, zostają natychmiast zniszczone.”

Polacy rozbili niemiecką kolumnę i zajęli pozycje na północnym wierzchołku wzgórza 262.

Od 19 do 22 sierpnia polska dywizja broniła się przed silnymi atakami Niemców na dwóch odosobnionych, okrążonych pozycjach: Mont Ormel i Chambois. Niemcy podejmowali desperackie, nadzwyczaj groźne próby przerwania okrążenia. Ich fale rosły, bo ciągle nadchodziły kolejne wojska von Klugego. Aby zamknąć wyjście z kotła, dowódcy obu naszych pułków

pancernych postanowili opanować kolejne wzgórze.

Porucznik Bartel wspominał: „Wychodzi szwadron 2 Pułku... nie doszedł na miejsce przeznaczenia, wklajając się w walkę ogniową z działem ppanc. Po upływie mniej więcej 20 min. 3 szwadron wysunięty daleko na „Łysym wzgórzu” otrzymuje ogień z dział 88 mm, z prawego skrzydła, z rejonu wzgórza 239, tracąc w parę minut pięć czołgów”. Niebawem nadciągnęła dywizja kanadyjska i kocioł pod Falaise został szczelnie zakorkowany.

Dywizja Maczka straciła w walkach w Normandii ponad trzystu zabitych i ponad tysiąc rannych, co stanowiło 10 procent stanu ogólnego dywizji. Zniszczeniu uległo 80 czołgów. Był to nader krwawy chrzest bojowy. Maczkowcy natomiast wzięli do niewoli ponad pięć tysięcy żołnierzy wroga, zniszczyli 55 czołgów, 44 działa polowe, 38 samochodów pancernych i 207 pojazdów mechanicznych. To była duża wygrana bitwa aliantów.

Polscy czołgści siali zniszczenie i przerażenie wśród Niemców. Parli do przodu jak taran, wyzwalał kolejne miasta Europy Zachodniej. Nikt nie mógł ich zatrzymać. Niemcy nazywali maczkowców „Czarnymi Diabłami”. Natomiast generał im odpowiadał: „Sprawiedliwemu w boju i Bóg dopomaga.”

Nie szczędząc życia i zdrowia pchali Polacy wroga z okupowanych terytoriów, wyzwolali uciemiężone narody, niesli wolność i niezawisłość, śpieszyli do Ojczyzny, do domów rodzinnych. Nie wiedzieli, że na Kresach już panoszyli się krasnoarmiejcy Stalina. Czekiści siali strach, terror i represje. Więc nie było dokąd wracać. Zostali na obcej ziemi na zawsze. Pamiętajmy o tym. Tam także było wielu męźnych i odważnych Synów Ziemi Wileńskiej.

Zbyszko Staropolski,
działopisarz Wileńszczyzny

Święto jednoczące

DOŻYNKI
REJONU WILEŃSKIEGO
2024

14 WRZEŚNIA

W PARKU W SKOJDZISZKACH

PROGRAM:

12.00	Msza św. dziękczynna w intencji rolników oraz za pomyślne zbiory
13.00	Uroczyste otwarcie Dożynek Wręczenie nagród dla najlepszych rolników
14.00	Występy zespołów artystycznych
15.50	Kapela „SUTARAS”
16.30	Ewelina Saszenko

Ponadto na Państwa będą czekały gościnne zagrody gmin rejonu wileńskiego, kiermasz sztuki ludowej i tradycyjnych specjalów, edukacja etno-sportowa, atrakcje dla dzieci i in.

Organizatorzy

Czytanie „Fraszek” Jana Kochanowskiego w Birsztanach

13 września 2024 r. w Kurhausie w Birsztanach o godz. 17.00 odbędzie się Czytanie Sceniczne „Fraszek” Jana Kochanowskiego w języku litewskim w wykonaniu aktorów Vladasa Bagdonasa i Birutė Mar. Wystąpi zespół muzyki dawnej „Chiaroscuro”.

Jan Kochanowski – wybitny twórca okresu Renesansu – na Litwie był obecny jako jeden z sekretarzy króla Augusta Zygmunta. Towarzyszył mu w podróżach do Wilna. Kochanowski pisał po łacinie i po polsku, a Litwini przez wiele wieków posługiwali się tymi językami bardzo dobrze, czytali i doceniali poezję Poety. Z biegiem historii twórczość Kochanowskiego na Litwie była zapomniana. Obecne czasy to zmieniły, ponieważ dzieła tego renesansowego poety są tłumaczone na język litewski i cieszą się coraz większym zainteresowaniem. Wstęp wolny

**SPOTKANIE MERA Z ROLNIKAMI:
DIALOG DLA WSPÓLNEGO CELU**

Program spotkania: (przewidywany czas – do 2 godzin)

- Prezentacja planów i strategii Samorządu Rejonu Wileńskiego
- Dyskusja na temat rozwoju rolnictwa
- Pytania, odpowiedzi
- Dzielenie się doświadczeniami, wyzwaniami przez uczestników

Zapraszamy rolników rejonu wileńskiego do rejestracji na spotkanie z merem R. Duchniewiczem

3 października 10 godz.
Samorząd Rejonu Wileńskiego
(ul. Rinktinės 50, Wilno)

POTRZEBNA REJESTRACJA
wypełniając formularz

REJESTRACJA TRWA
DO 30 09 2024

Więcej informacji na www.vrsa.lt (S-3556)

Wyniki głosowania nad projektami budżetu partycypacyjnego Samorządu Rejonu Wileńskiego

6 września, podczas posiedzenia komisji oceniającej pomysły projektu na realizację działań budżetu partycypacyjnego Samorządu Rejonu Wileńskiego zatwierdzono trzy zwycięskie projekty (małej, średniej i dużej objętości).

Dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Władysław Kondratowicz, przewodniczący komisji, wyraził zadowolenie z aktywnego udziału mieszkańców.

„Cieszymy się, że tak wielu mieszkańców przejawiało inicjatywę, zgłosiło kreatywne pomysły i aktywnie głosowało. Projekty te zdecydowanie przyczynią się do podniesienia jakości życia w rejonie i, co najważniejsze, odzwierciedlają potrzeby i oczekiwania wspólnot. Dziękujemy mieszkańcom, którzy aktywnie uczestniczyli w procesie głosowania. Gratulujemy społecznościom wygranych projektów, a wnioskodawcom dziękujemy za wspaniałe inicjatywy” – mówi dyrektor.

Od 30 lipca do 27 sierpnia br. do zgłaszania pomysłów zaproszono mieszkańców, którzy ukończyli 18. rok życia i mieszkają na terenie rejonu wileńskiego, w jaki sposób uczynić środowisko życia jeszcze bardziej atrakcyjnym i wygodnym.

Mieszkańcy mogli oddać swój głos na prezentowane pomysły projektowe internetowo, na stronie <https://dalyvauk.vrsa.lt/> lub po przybyciu do administracji samorządu.

Na pomysły projektów oddano 2 306 głosów internetowo i 4 głosy – fizycznie. W sumie głosowały 1 303 osoby.

W 2024 r. projekty budżetu partycypacyjnego, które otrzymały najwięcej głosów mieszkańców i zwyciężyły:

- Zakładanie niezbędnej małej infrastruktury we wsi Ławaryszki – 260 głosów przez Internet i 1 głos fizyczny (projekt o małej objętości);
  - Sprzęt do ćwiczeń na świeżym powietrzu i plac zabaw dla dzieci w Podbrzeziu – 210 głosów (projekt o średniej objętości);
  - Uporządkowanie i dostosowanie przestrzeni publicznej wsi Mościszki do potrzeb wspólnoty i potrzeb publicznych – 319 głosów internetowo i 4 głosy fizycznie (projekt o dużej objętości).
- Wyniki głosowania i opisy projektów publikowane są tutaj: <https://dalyvauk.vrsa.lt/>.

(S-3557)

Informacja o publicznym zapoznaniu mieszkańców ze sprawozdaniem z oceny oddziaływania na środowisko planowanej działalności gospodarczej – pogłębienia poziomu wydobycia piasku i żwiru ze złoża Pogiry-Kajszałaki

- Organizator planowanej działalności gospodarczej:** ZSA „Silikato karjeras”, w. Melachowicze, rejon wileński, tel. +370 698 308 30, e-mail: aurimas@statybugausa.lt.
- Wykonawca dokumentów oceny oddziaływania na środowisko:** ZSA „GJ Magma”, ul. Vaidevučio 18, Wilno, tel. +370 5 231 81 78, e-mail: gjmagma@gmail.com, www.gjmagma.lt.
- Nazwa i miejsce planowanej działalności gospodarczej:** wydobycie kopalin z głębiej rozeznanego złoża piasku i żwiru Pogiry-Kajszałaki. Terytorium planowanej działalności gospodarczej mieści się na działce (nr kad. 4167/0200:466) we wsi Pogiry gminy pogirskiej w rejonie wileńskim okręgu wileńskiego. Współrzędne środka terytorium planowanej działalności gospodarczej LKS-94 to 6046475 m (X) i 577683 m (Y).
- Podmioty oceny oddziaływania na środowisko:** Wileński Terytorialny Oddział Departamentu Dziedzictwa Kulturowego przy Ministerstwie Kultury (ul. Šnipiškų 3, Wilno, tel. +370 5 275 42 21, e-mail: vilnius@kpd.lt), Wileński Zarząd Ochrony Przeciwpowodziowej i Ratownictwa Departamentu Ochrony Przeciwpowodziowej i Ratownictwa przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (ul. Švitrigailos 18, Wilno, tel. +370 707 575 27, e-mail: vilnius.pgv@vpgt.lt), Wileński Departament Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego przy Ministerstwie Zdrowia (ul. Kalvarijų 153, Wilno, tel. +370 5 264 96 78, e-mail: vilnius@nvsc.lt), Administracja Samorządu Rejonu Wileńskiego (ul. Rinktinės 50, Wilno, tel. +370 5 275 19 90, e-mail: vrsa@vrsa.lt).
- Decyzje ws. oceny oddziaływania na środowisko planowanej działalności gospodar-**

czej podejmuje Agencja Ochrony Środowiska (ul. A. Juozapavičiaus 9, Wilno, tel. +370 682 92 653, e-mail: aaa@gamta.lt).

- Zapoznać się ze sprawozdaniem z oceny oddziaływania na środowisko** można na stronie internetowej <https://www.gjmagma.lt/index.php/lt/viesinimas/pav/pagiriaipav> od 29 sierpnia 2024 roku.
- Sprawozdanie z oceny oddziaływania na środowisko jest udostępnione do wiadomości publicznej** od 4 września 2024 roku w starostwie pogirskim (ul. Šiltnamių 11-2, w. Pogiry, rejon wileński, tel. +370 5 260 54 44) oraz w siedzibie ZSA „GJ Magma” (ul. Vaidevučio 18, Wilno, tel. +370 5 231 81 78 (od godz. 8 do godz. 17 w dniach pracy do 17 października 2024 r.)).
- Propozycje ws. sprawozdania z oceny oddziaływania na środowisko i przeprowadzanej oceny oddziaływania na środowisko można składać** do Agencji Ochrony Środowiska i wykonawcy dokumentów oceny oddziaływania na środowisko do rozpoczęcia publicznego zapoznania mieszkańców ze sprawozdaniem z oceny oddziaływania na środowiska w dniu 17 października 2024 roku oraz w jego trakcie.
- Publiczne zapoznanie mieszkańców** ze sprawozdaniem z oceny oddziaływania na środowisko odbędzie się 17 października 2024 r. o godz. 18 w siedzibie Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego, w sali 05 (ul. Rinktinės 50, Wilno) oraz zdalnie za pośrednictwem programu Google Meet pod linkiem <https://meet.google.com/imb-mhsq-ymj>. Gdyby nie udało się połączyć, prosimy o kontakt pod nr tel. +370 600 865 38.

(Zam. 13392)

Z całego serca

* Wiązankę najpiękniejszych życzeń z okazji Dnia Urodzin **Jolancie ANTONCEWEJ**, członkini Rady Naczelnej Akcji Wyborczej Polaków na Litwie - Związku Chrześcijańskich Rodzin: niegasnącej energii, spełnienia marzeń, pogody ducha w każdych okolicznościach. Życzymy, aby kolejne lata pozbawione były trosk i zmartwień, niech każdy dzień niesie zdrowie oraz wiele chwil do radości, a Matka Boża ma zawsze w opiece.

Rada Naczelna AWPL-ZChR

* Z okazji Dnia Imienin **Reginie SADOWSKIEJ** składamy najserdeczniejsze życzenia dobrego zdrowia, spokoju i radości, a także wszystkiego co w życiu najpiękniejsze oraz opieki Matki Bożej.

Mickuńskie Koło Podwileńskich Tradycji Ludowych, zespół wokalny „Mickunianka”

* Z okazji Dnia Urodzin **Henrykowi BOGUSZEWICZOWI** życzymy dobrego zdrowia i pomyślności, spełnienia wszystkich marzeń, pogody ducha oraz długich lat życia. Niechaj życie i dalej w spokoju płynie, a to co gorsze, niech ominie.

Zespół wokalny „Przyjaciele” z Mickun

* Z okazji Dnia Urodzin **Wilhelmie KOWALEWSKIEJ, Janinie STAMBRAUSKIENĖ i Leonorze MILEWSKIEJ** składamy moc najserdeczniejszych życzeń: zdrowia, szczęścia, pogodnych dni, wiele ludzkiej życzliwości oraz nieustającej opieki Matki Boskiej Ostrobramskiej i tradycyjnych 100 lat.

Rektor Ryszard Kuźmo i słuchacze PUTW

* „Najważniejszą rzeczą jest, aby cieszyć się swoim życiem – bo być szczęśliwym – tylko to się liczy”.

Naszej koleżance, **Wiesławie WIERZBOWICZ**, nauczycielce geografii Gimnazjum im. Tadeusza Konwickiego w Bujwidzach z okazji pięknego Jubileuszu Urodzin przekazujemy serdeczne i gorące pozdrowienia. Niech każda chwila życia będzie wypełniona szczęściem, radosnym uśmiechem i optymizmem. Niech zdrowie dopisuje każdego dnia i nigdy nie zabraknie miłości, ciepła od najbliższych oraz kochanych ludzi.

Składają życzenia byli współpracownicy Gimnazjum im. Tadeusza Konwickiego w Bujwidzach

* „Urodziny – to czas dziękowania za wszystkie błogosławieństwa w swoim życiu”. (Maya Angelou)

Z okazji pięknego Jubileuszu 90-lecia Dnia Urodzin Szanownej Pani **Marii LITWIN**, wieloletniej, gorliwej, nieustraszonej i oddanej członkini kółka „Żywego Różańca”, aktywnej parafianki składamy z serca płynące życzenia: dziękujemy za przykład wiary, wytrwałości i dar modlitwy. Niech Bóg błogosławi, otacza opieką i napełnia Swoją miłością na kolejne lata. Życzymy, by każdy kolejny rok był piękny i niezapomniany, upływający w zdrowiu i radości wśród troskliwych, życzliwych i kochających osób.

Członkowie kółka „Żywego Różańca” parafii pw. św. Jerzego w Bujwidzach

Zmarzlik coraz bliżej tytułu

Bartosz Zmarzlik wygrał zawody Grand Prix w Rydze na Łotwie, dziewiątą rundę mistrzostw

świata w jeździe na żuźlu. Po dziewięciu z 11 turniejów cyklu GP w klasyfikacji generalnej prowadzi Zmarzlik, który dzięki wygranej w Rydze powiększył przewagę nad drugim Lindgrenem do 17 punktów. Polak walczy o piąty tytuł w karierze – był najlepszy w 2019, 2020, 2022 i 2023 roku.

Polka nadal na czele

Iga Świątek, Aryna Sabalenka, Jessica Pegula – tak wygląda czołowa trójka światowego rankingu tenisistek po wielkoszlemowym turnieju US Open, w którym Polka odpadła w ćwierćfinale, Białorusinka triumfowała, pokonując Amerykankę w finale. Takie rozstrzygnięcia sprawiły, że Sabalenka odrobiła 510 punktów do Świątek, ale przewaga 23-letniej raszynianka nad trzy lata starszą zawodniczką z Mińska wynosi 2169.

Zabrakło tylko złota

Reprezentanci Polski walczyli osiem medali – trzy srebrne i pięć brązowych – w zakończonych w Krotoszynie mistrzostwach świata w sumo. Wicemistrzami globu zostali Mateusz Linka, Jacek Piersiak oraz Patryk Swora. Siedem krążków było dziełem w rywalizacji indywidualnej, natomiast jeden w konkurencji drużynowej.

Kajetanowicz na podium

Prowadzący w klasyfikacji generalnej mistrzostw świata WRC Belg Thierry Neuville (Hyundai I20 Rally1) wygrał Rajd Akropolu, 10. rundę cyklu i umocnił się na pozycji lidera. W WRC2 Challenger Kajetan Kajetanowicz (Skoda Fabia RS Rally2) zajął trzecie miejsce.

Cztery medale Polaków

Tomasz Czaplicki zdobył w miniony weekend w austriackim Grazu złoty medal mistrzostw Europy w kajakowym freestyle'u. Dwa srebrne wywalczyła jego partnerka życiowa Zofia Tuła – w C1 i w K1, a po brąz w kategorii juniorek sięgnęła Maja Kawczyńska.

Bulgaria na tarczy

Piłkarska reprezentacja Polski do lat 21 zajmuje drugie miejsce w grupie D eliminacji mistrzostw Europy. Biało-czerwoni pokonali Bułgarię 3:1 i mają 18 punktów. Prowadzą Niemcy, którzy tego dnia rozgromili Estonię 10:1 i powiększyli dorobek do 22 pkt.

Rozgrywki piłkarskiej Ligi Narodów: zwycięstwo i porażka biało-czerwonych

Fenomenalny gol Modrica

Polscy piłkarze w 2. kolejce Ligi Narodów przegrali na wyjeździe z Chorwacją 0:1, a jedyną bramkę strzelił z rzutu wolnego Luka Modric, który w poniedziałek skończył 39 lat. Rywalizująca w dywizji C reprezentacja Litwy, najpierw 0:1 przegrała na własnym boisku z kadrą Cypru, a następnie 3:1 uległa na wyjeździe Rumunom.

W poniedziałkowym pojedynku z Rumunami Litwini byli o krok od sprawienia sensacji. Mecz z faworyzowanymi gospodarzami był wyrównany i na 10 min. przed końcowym gwizdkiem sędziego na tablicy świetlnej był wynik 1:1. Następnie Litwini wyszli na prowadzenie, ale po weryfikacji VAR sędzia gola nie uznał. Następnie znowu po obejrzeniu kontrowersyjnej sytuacji w polu podbramkowym przy pomocy VAR słoweński sędzia podyktował rzut karny dla Rumunów, który został skutecznie zrealizowany. Litwini rzucili się do odrabiania strat i uratowania chociażby jednego punktu, ale wykorzystali to gospodarze, którzy wyprowadzili błyskawiczny kontr-

atak i przypieczętowali wygraną.

W drugim meczu grupy A1 Portugalia wygrała w Lizbonie ze Szkocją 2:1, po голу 39-letniego Cristiano Ronaldo w 88. minucie.

W Osijeku zwycięstwo Chorwacji dał Modric, który w 52. minucie popisał się pięknym strzałem bezpośrednio z rzutu wolnego. W 70. minucie bardzo bliski wyrównania był Robert Lewandowski. Napastnik Barcelony efektownie przyjął piłkę w polu karnym, ładnie się odwrócił i oddał mocny strzał, ale piłka odbiła się od poprzeczki i wróciła na boisko.

W Lizbonie natomiast długo zanosiło się na niespodziankę. Już w siódmej minucie prowadzenie Szkotom dał Scott McTominay, a Portugalia wyrównała w 54. Wówczas 30. urodziny bramką uczcił Bruno Fernandes. Wygraną gospodarzom dał niezawodny Ronaldo. Był to jego 132. gol w 214. występie w narodowych barwach.

W tabeli z sześcioma punktami prowadzi Portugalia. Chorwacja i Polska mają po trzy. Biało-czerwoni na inaugurację pokonali na

Jedynego gola dla Litwy w 34 min. spotkania po pięknie rozegranej akcji strzelił Armandas Kučys

wyjeździe 3:2 Szkocję, która bez punktu zamyka zestawienie. Kolejne spotkania grupy A1 zostaną rozegrane 12 października. Wtedy Polska podejmie lidera, a Chorwacja zmierzy się ze Szkocją. Trzy dni później dojdzie do rewanżów Polski z Chorwacją i Szkocji z Portugalią.

W grupie A4 z sześcioma punktami prowadzi Dania. Po wygranej 2:0 ze Szwajcarią, teraz w takim samym stosunku pokonała u sie-

bie Serbię. Dwa punkty mniej ma Hiszpania. Mistrzowie Europy w pierwszej kolejce zaliczyli falstart bezbramkowo remisując na wyjeździe z Serbią, ale teraz wygrali w Genewie ze Szwajcarią 4:1. Wynik już w czwartej minucie otworzył Joselu, a w 13. podwyższył Fabian Ruiz. Szwajcaria nie zdołała odrobić straty, choć od 21. minuty grała z przewagą jednego zawodnika, bo czerwoną kartką ukarany został Robin Le Normand. Co prawda przed przerwą kontaktową bramkę zdobył Zeki Amdouni, ale w ostatnim kwadransie z drugiego gola cieszył się Ruiz, a wynik ustalił Ferran Torres.

W niedzielę rywalizowano też w dwóch grupach dywizji C. W grupie C3 na czele z czterema punktami są Białoruś i Bułgaria. Po bezbramkowym remisie w meczu między sobą w pierwszej kolejce, teraz obie ekipy odniosły zwycięstwa po 1:0 – Białoruś na wyjeździe z Luksemburgiem, a Bułgaria u siebie z Irlandią Północną.

W grupie C1 po sześć punktów mają Szwecja i Słowacja. Skandynawowie pokonali u siebie Estonię 3:0, a Słowacy, także na własnym obiekcie, wygrali z prowadzonym przez Fernando Santosa Azerbejdżanem 2:0.

Przepięknym strzałem w okienko bramki z rzutu wolnego kapitan Chorwatów 39-letni Luka Modric pogroził reprezentację Polski

Paralimpiada – zgasł znicz, koniec igrzysk w Paryżu

Historyczne lato

W Paryżu zakończyły się igrzyska paraliimpijskie. W klasyfikacji medalowej zwyciężyli Chińczycy – 220, w tym 94 złote, a Polacy zajęli 16. miejsce – 23 (8-6-9). Litwinom w Paryżu brązowy krążek w judo wywalczył Osvaldas Bareikis.

„Świętowaliśmy historyczne lato, które zostało wryte w naszej pamięci” – powiedział przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Tony Estanguet.

Deszczowa ceremonia zamknięcia igrzysk odbyła się na Stade de France, podobnie jak uroczystość zakończenia zmagania olimpijskich. Paralimpijski płomień zgasło kilku francuskich sportowców, którzy zabłysnęli podczas imprezy w stolicy Francji, m.in. mistrzyni w boccie Aurelie Aubert.

„Zakończyliśmy rekordowe igrzyska paraliimpijskie w Paryżu, w których wzięła udział większa liczba krajów, więcej kobiet i które miały większy zasięg globalny niż kiedykolwiek wcześniej. Paryż 2024 wyznaczył punkt odniesienia dla wszystkich przyszłych igrzysk paraliimpijskich. Do tej pory styliśmy z mody i jedzenia, a teraz Francja słynie też ze swoich kibiców” – powiedział przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Paralimpijskiego (IPC) Andrew Parsons.

„Świętowaliśmy historyczne lato, które zostało wryte w naszej pamięci. Tego lata ludzie ze sobą rozmawiali, Francja była szczęśliwa, spotkała się z historią i odpowiedziała teraźniejszością” – dodał Estanguet.

Sportowcy z Chin sięgnęli po 94 złote medale, 76 srebrnych i 50 brą-

Ósmy złoty krążek dla reprezentacji Polski wywalczyła tenisistka Karolina Pęk, która przedtem wywalczyła też dwa medale w kolorze brąz

zowych. Wyprzedzili Brytyjczyków - 124 (49-44-31) i Amerykanów - 105 (36-42-27). Biało-czerwoni wywalczyli 23 medale (8-6-9).

Na najwyższym stopniu podium stawali tenisisci stołowi Rafał Czuper, Patryk Chojnowski, Piotr Grudzień i Karolina Pęk, lekkoatletki Barbara Bieganska-Zając i Karolina Kucharczyk oraz dwukrotnie pływak Kamil Otowski. Gospodarze sięgnęli po 75 krążków, w tym 19 z najcenniejszego kruszcu.

Igrzyska 18. Paralimpiady w Los Angeles w 2028 roku zaplanowane są w dniach 15-27 sierpnia.